

Рейтинговий звіт BBRZ 001-001

Звіт про визначення кредитного рейтингу

Контрагент:	ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС»
Тип кредитного рейтингу:	кредитний рейтинг страхової компанії (рейтинг контрагента) за Національною рейтинговою шкалою
Дата визначення:	15.11.2007 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBB
Прогноз рейтингу:	стабільний

Кредитний рейтинг ЗАТ «Страхова компанія «Брокбізнес» визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери ua у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Вхідна інформація

Для проведення процедури визначення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало повну фінансову звітність ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» за 2003–2006 рр. та I півріччя 2007 року, а також внутрішню інформацію, надану ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» у ході рейтингового процесу, в тому числі під час спілкування спеціалістів рейтингового агентства із уповноваженими представниками страхової компанії. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС». Дані балансу та звіту про доходи та витрати страховика наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом «uaBB» характеризується кредитоспроможністю НИЖЧОЮ НІЖ ДОСТАТНІЯ порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» означають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Історія кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг боргового інструменту ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» за Національною рейтинговою шкалою визначено вперше. Раніше рейтинги контрагента та його боргових інструментів за Національною шкалою не визначалися.

Дата	15.11.2007
Рівень довгострокового кредитного рейтингу:	uaBB
Прогноз:	стабільний
Рейтингова дія:	визначення

Фактори, що підтримують рівень кредитного рейтингу

- Зв'язок ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» з юридичними особами, що об'єднані під брендом «БРОКБІЗНЕС», сприяє розвитку компанії, розширенню її клієнтської бази та страхового бізнесу.
- Зростання страхових платежів компанії протягом останніх років: у 2005-2006 рр. – в 4 рази, з 4,2 до 16,9 млн. грн., у I півріччі 2007 року – 17,0 млн. грн., що вже перевищує результат 2006 року.
- Активний розвиток регіональної мережі компанії: за 2005 – I півріччя 2007 рр. відкрито 21 філію та 34 відділення у 19 регіонах України; за підсумками I півріччя поточного року на відокремлені підрозділи припадає 39% страхових платежів компанії без урахування вихідного перестраховання (за 9 місяців 2007 року – майже 50%).
- Обсяг власного капіталу ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» за підсумками 2006 року у 3,2 рази перевищує зібрані валові страхові платежі та водночас перевищує зобов'язання компанії у 2,1 рази, що свідчить про достатній ресурс для подальшого нарощування обсягів страхування.

Фактори, що обмежують рівень кредитного рейтингу

- Співпраця компанії з юридичними особами, що об'єднані під брендом «БРОКБІЗНЕС», несе у собі ризик перерозподілу ресурсів страховика без урахування пріоритетів у здійсненні страхової діяльності.
- Більше половини активів компанії (майже 55% станом на 1 липня 2007 року) складають довгострокові інвестиції в акції, які не включено до вищих рівнів у лістингах торговельних систем та не можуть бути представлені у страхових резервах.
- Високий рівень залежності основної діяльності компанії від вихідного перестраховання, який наблизився до граничних значень, припустимих для компанії, що надає класичні види страхових послуг.
- Відсутність стратегії щодо напрямів та умов здійснення перестраховання.
- Наявність ризику перевищення у майбутньому операційних витрат та страхових виплат над заробленими страховими платежами, в умовах подальшої активізації діяльності компанії у роздрібному сегменті страхування.

Основні показники

Основні фінансові показники, тис. грн.

Показник	2004	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
Активи	58 665,7	61 370,6	62 474,0	64 297,0	74 098,0	75 662,5	77 337,3	89 885,2
Власний капітал	50 663,8	51 771,5	52 066,8	51 635,5	52 499,8	53 397,2	54 209,2	55 189,2
Статутний капітал	50 700,0	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2
Валові страхові платежі	н/д	4 182,2	2 642,8	6 320,1	10 645,2	16 923,2	5 226,5	17 034,1
Частка перестраховиків у валових страхових платежах	н/д	31,4%	29,8%	28,0%	26,3%	26,6%	25,7%	31,3%
Валові страхові виплати	н/д	180,1	92,8	306,1	861,8	1 832,9	948,6	2 119,9
Частка перестраховиків у валових страхових виплатах	н/д	52,6%	25,9%	30,1%	64,0%	14,3%	29,1%	19,1%
Рівень виплат (без урахування перестраховування)	3,0%	3,7%	4,7%	4,0%	12,7%	17,3%	14,6%	17,4%
Комбінований показник збитковості	-	117,3%	89,6%	114,4%	88,5%	84,9%	77,2%	76,5%
Страхові резерви	0,8	1278,6	2832,4	5242,1	6273,8	7668,2	8388,2	13400,3
Частка пере страховиків у страхових резервах	45,6%	29,3%	21,0%	20,0%	25,1%	24,8%	29,9%	41,2%
Результат основної діяльності	-143,5	-199,7	131,3	-483,4	194,8	1 517,1	837,6	1 826,8
Чистий прибуток (збиток)	-110,6	407,5	295,3	-136,1	728,3	1 625,7	812,0	1 792,1
Рентабельність активів (ROA)	-	0,66%	-	-	-	2,15%	-	-
Рентабельність власного капіталу (ROE)	-	0,79%	-	-	-	3,04%	-	-

Зміст

РЕЗЮМЕ	6
1. РОЗВИТОК РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ У І ПІВРІЧЧІ 2007 РОКУ	9
2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ, ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ТА ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ СК «БРОКБІЗНЕС».....	12
2.1. СТИСЛІ ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ТА МІСЦЕ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ	12
2.2. СТРУКТУРА ВЛАСНОСТІ	13
2.3. ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ.....	14
2.4. ЛІЦЕНЗУВАННЯ	15
2.5. УЧАСТЬ У СТАТУТНИХ ФОНДАХ ТА ДОВГОСТРОКОВІ ВКЛАДЕННЯ В ЦІННІ ПАПЕРИ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ.....	15
3. РОЗВИТОК ДЕЯКИХ ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ СК «БРОКБІЗНЕС».....	16
3.1. РОЗВИТОК МЕРЕЖІ	16
3.2. КЛІЄНТСЬКА БАЗА	17
4. РОЗВИТОК ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ СК «БРОКБІЗНЕС».....	19
4.1. СТРАХОВІ ПЛАТЕЖІ.....	19
4.2. СТРАХОВІ ВИПЛАТИ ТА ОЦІНКА РИЗИКУ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ	22
4.3. ПЕРЕСТРАХУВАННЯ	26
4.4. АКТИВИ.....	30
4.5. ЛІКВІДНІСТЬ.....	31
4.6. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ	32
4.7. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ.....	33
4.8. КАПІТАЛ.....	34
4.9. СТРАХОВІ РЕЗЕРВИ.....	35
4.10. ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ.....	37
4.11. ПРИБУТОК	38
5. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СК «БРОКБІЗНЕС».....	39
ВИСНОВОК.....	41
Додаток до рейтингового звіту №1	43
Додаток до рейтингового звіту №2	44

Резюме

За підсумками діяльності у I півріччі 2007 року ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» (далі – СК «БРОКБІЗНЕС») посідає такі місця в рейтингу страхових компаній, який щоквартально публікується журналом «Insurance Top»:

- активи – 40 місце;
- страхові платежі валові – 58 місце;
- виплати страхового відшкодування – 58 місце;
- власний капітал – 48 місце;
- страхові резерви – 55 місце.

Загалом, бренд «БРОКБІЗНЕС» об'єднує банк, страхову компанію, компанію з управління активами та торговий дім. Провідну роль у формуванні юридично не оформленої групи компаній відіграє АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК».

СК «БРОКБІЗНЕС» має 24 ліцензії на здійснення страхової діяльності за різними видами страхування (15 – щодо добровільного страхування, 9 – щодо обов'язкового) та є членом Моторного (транспортного) страхового бюро України, тобто має право надавати послуги з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (далі – ОСЦПВ). Кількість працівників становить 174 особи. Крім того, з компанією співпрацюють близько 120 страхових агентів.

Статутний капітал компанії на 01.07.2007 р. складає 51,4 млн. грн. і розподілений між чотирма фізичними особами.

Обсяг всіх складових капіталу СК «БРОКБІЗНЕС» за підсумками 2006 року у 3,2 рази перевищує зібрані валові страхові платежі та водночас перевищує зобов'язання компанії у 2,1 рази, що свідчить про достатній ресурс щодо подальшого збільшення обсягів страхування. Чисті страхові резерви фінансової групи за підсумками I півріччя 2007 року складають 24,3% її капіталу (14,4% станом на початок року).

Наразі (листопад 2007 року) регіональна мережа компанії нараховує 22 філії та 34 відділення у 20 регіонах України, за підсумками I півріччя поточного року на відокремлені підрозділи припадає 39% страхових платежів компанії без урахування вихідного перестраховування, а станом на 1 жовтня 2007 року – майже 50%.

Планом розвитку компанії передбачається доведення до кінця 2008 року питомої ваги відокремлених підрозділів у чистих платежах до 75%, із покриттям регіональною мережею всіх областей України.

Обсяг залучених страхових платежів почав стрімко зростати після зміни основних акціонерів наприкінці 2004 року, в якому страхових платежів компанією майже не

залучалось. Вже у 2006 року отримано платежів у 4 рази більше за 2005 рік, а за перше півріччя поточного року зібрано більше, ніж за весь попередній рік.

Компанія надає перевагу корпоративному сегменту страхування. Слід відмітити зростання обсягу платежів від страхування фінансових ризиків протягом липня 2006 – липня 2007 рр. майже у 6,4 рази, до понад 2 млн. грн. (12,2% портфеля), при цьому $\frac{3}{4}$ платежів за цим видом передано у перестраховання, а рівень валових виплат на 1 липня поточного року становить лише 3,4%.

Страховик має акредитацію в 13 банках України, у двох з них («АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК» та ВАТ «РОДОВІД Банк») компанія виступає генеральним страховиком. Напрямами співробітництва, окрім страхування кредитів та заставного майна, виступають також страхування персоналу банків та розміщення коштів технічних резервів на депозитних рахунках. Частка банківського каналу продажу страхових продуктів керівництвом компанії оцінюється у понад 50%.

Іншим напрямом діяльності компанії є участь у тендерах на страхування державних установ. Зокрема, виграно тендери на страхування від нещасних випадків пасажирів, що перевозяться Південною та Львівською залізницями, застраховано від фінансових ризиків Одеський припортовий завод, тощо.

У сумарному обсязі зібраних компанією страхових платежів за 2006 рік внески від 10 найбільших страхувальників складають 19,9%.

Рівень валових страхових виплат (відношення здійснених виплат до зібраних платежів) компанії протягом 2005 – I півріччя 2007 рр. у середньому становив 9-10% і лише у I кварталі поточного року перевищив 18%, більшість виплат сплачено фізичним особам за автоКАСКО.

Загалом, компанія залучає платежі переважно від юридичних осіб (близько $\frac{3}{4}$ всіх платежів), а майже всі страхові відшкодування (98%) сплачує фізичним особам, здебільшого за договорами автоКАСКО.

Строк врегулювання збитків у СК «БРОКБІЗНЕС» коливається від 10 банківських днів до 1 місяця з дня отримання всієї необхідної документації щодо страхового випадку. Тривалість врегулювання збитків залежить від особливостей того чи іншого договору страхування, переліку страхових ризиків та додаткових умов.

У I півріччі поточного року СК «БРОКБІЗНЕС» віддавала у перестраховання близько третини страхових платежів за договорами страхування. За оперативними даними компанії, за підсумками 9 місяців поточного року частка перестраховання збільшилась до 44,2%, зокрема, у III кварталі – до 58,8%. Загалом, на сьогодні рівень незалежності основної діяльності СК «БРОКБІЗНЕС» від перестраховання наблизився до граничних значень, припустимих для компанії, яка надає класичні види страхових послуг.

Перестраховання здійснюється переважно факультативно.

Обсяг активів компанії наприкінці 2004 року зріс переважно за рахунок збільшення статутного капіталу та, відповідно, довгострокових фінансових інвестицій. У 2005–2006 рр. зростання відбувалося переважно за рахунок грошових коштів на

депозитах банківських установ, які обліковуються як поточні фінансові інвестиції, а кошти на поточних рахунках обліковуються за рядками балансу 230 та 240 «Грошові кошти та їх еквіваленти». Починаючи з другого півріччя минулого року, питома вага грошових коштів в активах постійно збільшується і станом на 1 липня поточного року перевищила 40%.

Депозити СК «БРОКБІЗНЕС» за підсумками I півріччя поточного року розміщено на рахунках 20 банків, понад 50% депозитів розміщено на рахунках АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК», ще 30,7% депозитів розміщено у ВАТ «РОДОВІД Банк», співпраця з яким розпочалася у II кварталі поточного року.

Вкладення в акції останні 2,5 роки залишаються найбільшою складовою активів компанії (майже 55%), вони складають більшість фінансових інвестицій, хоча їх питома вага в активах знижується (з 84,6% до 54,9%).

Цінні папери взагалі відсутні як активи, якими представлено кошти страхових резервів компанії.

Протягом періоду діяльності з 2004 року по I квартал 2007 року СК «БРОКБІЗНЕС» не користувалася довгостроковими банківськими позиками.

У структурі поточних зобов'язань компанії 95% припадає на короткострокові кредити від АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК», обсяг яких з кінця 2004 року по середину 2007 року зріс з 7,5 до 24 млн. грн. Зокрема, компанією станом на 1 липня поточного року укладено із АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК» три договори залучення обігових коштів за рахунок застави власних фінансових інвестицій.

Основними напрямками розміщення резервів СК «БРОКБІЗНЕС» є права вимоги до страховиків, банківські строкові депозити та кошти на поточних рахунках.

Наразі компанія використовує метод «1/4» для формування резерву незароблених премій, а у наступному році цей процес планується проводити за методом «1/365» («резерви на кожен день»), для чого можуть бути задіяні кошти на суму понад 1 млн. грн.

Протягом минулого та поточного років (окрім II кварталу 2006 року) компанія демонструвала додатні фінансові результати практично за всіма відповідними категоріями, у 2005 році основна діяльність була збитковою.

Позитивним моментом поточного року є тенденція нарощування результату від операційної діяльності.

1. Розвиток ринку страхових послуг у I півріччі 2007 року

Ринок у цілому

За підсумками I півріччя поточного року загальна кількість страхових компаній, внесених до Державного реєстру фінансових установ, збільшилася до 438, було зареєстровано 27 нових компаній, 15 з яких було створено із залученням іноземного капіталу.

Валові страхові платежі у січні-червні поточного року склали 7 673,1 млн. грн., збільшившись порівняно з I півріччям 2006 року на 28%; чисті страхові платежі (валові платежі за винятком операцій вихідного перестраховування) збільшилися до 5 325,8 млн. грн., або на 41%.

Питома вага платежів від фізичних осіб (2,04 млрд. грн.) також збільшилась з 20,27% до 26,65% і була представлена переважно добровільним автостраховуванням, а також страхуванням від нещасних випадків та майновим страхуванням вогневих ризиків. Виплати страхового відшкодування за обсягом у I півріччі поточного року збільшилися до 1,6 млрд. грн., або на 96%.

За даними Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України (Держфінпослуг), станом на 1 липня поточного року резерви страховиків склали 6 257,0 млн. грн. (зростання на 32%), розмір статутних капіталів – 9 352,0 млн. грн. (на 24%), активи – 26 274,0 млн. грн. (на 25%).

Активне зростання страховий ринок України продемонстрував у майновому й особистому страхуванні, зазвичай, завдяки взаємодії страхових компаній з банками і росту участі середнього класу фізичних осіб у страхуванні свого майна і транспорту.

Приріст класичного страхового ринку, за оцінками експертів, склав у I півріччі 2007 року близько 20% валових зборів страхових платежів і зростав переважно за рахунок залучення страховиками нових клієнтів.

У 2007 році прогнозується збереження стійкого попиту на автоКАСКО. У 2006 році ринок нового автотранспорту в Україні зріс майже на 40%, українці витратили на придбання авто до \$6 млрд., із усіх проданих автомобілів 40-50% були реалізовані під різноманітні кредитні програми. Темпи росту автоКАСКО прогнозуються до кінця 2007 році на рівні 35-40%.

Істотним фактором, що впливає на цінову політику всіх операторів, залишається демпінг з боку нових гравців. За прогнозами, до кінця 2007 року тенденція зниження тарифів збережеться, але меншими темпами, оскільки ринок уже почав вживати антидемпінгових заходів.

Нині на ринку КАСКО спостерігаються виражені демпінгові тенденції, однак очікується підвищення тарифів по КАСКО у зв'язку з ростом збитковості цього виду страхування, а також очікуваним підвищенням вартості послуг СТО. Подорожчання очікується в межах 0,5-1 процентних пунктів за марками і моделями, за якими була зафіксована висока збитковість.

До кінця 2007 році у зв'язку з великою конкуренцією в сфері автострахування основні зусилля страховиків зосередяться на удосконаленні сервісу й розширенні переліку супровідних послуг, спрощенні процедури врегулювання збитків.

Ключові аспекти регуляторної політики

- Держфінпослуг підготувала проект розпорядження, відповідно до якого рейтинг фінансової надійності страховика-нерезидента, що має право здійснювати страхову діяльність в Україні, на день укладення відповідного договору повинен складати за рейтинговою шкалою міжнародних рейтингових агентств: А.М. Best – не менше «У+»; Moodys Investors Service – не менше «Baa», Standard & Poors – не менше «BBB»; Fitch Ratings – не менше «BBB».
- У проекті Податкового кодексу Уряд пропонує перевести страховий ринок на змішану систему оподаткування, при якій страхові компанії будуть змушені паралельно з діючою системою вести облік і за загальною системою оподаткування. Прийняття Податкового кодексу планується не раніше 2008 року.
- Уряд пропонує парламентові ввести обов'язкове страхування ризиків невиплати лотерейних виграшів і призів (Законопроект № 3491).
- Україна перейде до системи обов'язкового медичного страхування протягом 3-4 років. У поточному році планується прийняття в першому читанні законопроект про обов'язкове медичне страхування.
- Комітет Верховної Ради з питань охорони здоров'я рекомендує парламентові взяти за основу законопроект № 2192 «Про фінансування охорони здоров'я і медичне страхування». Законопроект припускає визначити бюджетні і страхові джерела фінансування медичної допомоги, забезпечити державну підтримку розвитку добровільного медичного страхування.
- Держфінпослуг зобов'язала ризикових страховиків розміщати резерви тільки в банках і в цінні папери, що мають рейтинг інвестиційного рівня за Національною рейтинговою шкалою (розпорядження № 7355 від 22.05.2007 р.).
- Розпорядженням Держфінпослуг № 7114 від 05.04.2007 р. дозволено МТСБУ оформляти договори страхування автоцивільної відповідальності в пунктах пропуску через державний кордон за допомогою механізму організації страхування через єдиного представника — агента, що буде діяти у кожному пункті пропуску й укладати договори з даного виду страхування від імені і за дорученням усіх бажаючих страховиків.
- За повідомленням Департаменту ДАІ МВС України, контроль наявності у водіїв договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності буде запроваджено з 1 січня 2008 року.

Дії іноземних операторів на українському страховому ринку

- Російське страхове товариство «Ингосстрах» викупило 9,942% акцій своєї пов'язаної компанії «ІНГО Україна» в Асоціації міжнародних автомобільних перевізників України (АСМАП); таким чином, 99,99% акцій «ІНГО-Україна» належать ОСАО «Ингосстрах» та його дочірній компанії «Інвест Поліс».
- Альфа-банк (Україна) (97,796% акцій належить АВН Ukraine Limited, що входить у «Альфа-Груп», Росія) викупив 100% страхової компанії «Веста» (Київ).
- Російський співвласник страхового концерну «РОСНО» – корпорація «Система» – продала свою частку (49% акцій) іншому акціонерові – німецькому страховикові Allianz. Сума угоди склала \$750 млн. Отже, одноособовим власником РОСНО став Allianz (97% акцій), решту 3% залишила за собою корпорація «Система».
- Французька страхова компанія АХА – найбільша у світі по обсягу зібраних премій – придбала 50% СК «Український страховий альянс», яка наразі належить Укрсиббанку, 51% акцій якого володіє французький банк BNP Paribas. АХА є акціонером BNP Paribas – компанії належить близько 5–7% акцій банку.

2. Загальна інформація, організаційно-правові та юридичні аспекти діяльності СК «БРОКБІЗНЕС»

2.1. Стислі загальні відомості та місце на страховому ринку

ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» є правонаступником АТЗТ «Скайд-Донбас», заснованої у місті Краматорську Донецької області 15 грудня 2003 року. Відповідно до рішення Загальних зборів акціонерів АТЗТ «Скайд-Донбас» від 11 серпня 2004 року, компанія змінила назву на ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕССТРАХУВАННЯ», а 9 квітня 2007 року рішенням чергових Загальних зборів акціонерів назву було знов змінено на ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС».

Засновниками компанії до серпня 2004 року виступали фізичні особи (30%), Краматорське відділення Промінвестбанку, а також АТ «Страхова компанія «СКАЙД». Після 2004 року власниками 49,3% акцій страховика стали фізичні особи, які прямо та опосередковано володіють більшою частиною капіталу АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК». Решта 51% акцій належить ще двом фізичним особам, при цьому частка кожного з акціонерів у статутному капіталі компанії не перевищує 50%.

Діяльність компанії до серпня 2004 року було зосереджено на медичному страхуванні. 3 ІІІ кварталі 2004 року головний офіс страховика розташовується у місті Києві. Підприємство за період своєї діяльності тричі збільшувало свій статутний капітал, востаннє у квітні 2006 року, який на сьогодні складає 51,4 млн. грн.

Починаючи з 2005 року в компанії змінився стиль управління, підходи до ведення бізнесу. З 2006 року страховик проводить роботу над розширенням ринків збуту своїх послуг, просуванням бренду на страховому ринку України, над маркетинговою політикою у цілому.

СК «БРОКБІЗНЕС» входить до складу Ліги страхових організацій України та є членом Української будівельної асоціації.

Також, компанія є членом Моторного (транспортного) страхового бюро України та має ліцензію Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України на здійснення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (далі – ОСЦПВ).

Серед клієнтів страховика присутні Національний банк України, Міністерство фінансів України, Південно-західна та Львівська залізниця, Управління Державної охорони України, ВАТ «Концерн «Стирол», ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», тощо.

Кількість штатних працівників компанії становить 174 особи у головному офісі та у відокремлених підрозділах.

Відповідно до рейтингу Insurance Top, що публікується Інститутом права та економічних досліджень, компанія за підсумками І півріччя 2007 року займає такі позиції серед понад 400 учасників страхового ринку:

- активи – 40 місце;

- власний капітал – 48 місце;
- страхові платежі – 58 місце;
- страхові виплати – 58 місце;
- страхові резерви – 55 місце.

Бренд «БРОКБІЗНЕС», окрім страхової компанії, об'єднує:

- ВАТ «АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК, який входить до першої групи банків, зокрема, за розміром активів (8 672,9 млн. грн., 15 місце у рейтингу станом на 1 жовтня 2007 року), а також за розміром власного капіталу (1 169,4 млн. грн., також 15 місце);
- ЗАТ «КУА АПФ «БРОКБІЗНЕСІНВЕСТ», яка здійснює управління двома пенсійними фондами (відкритий фонд «Український пенсійний капітал» та корпоративний фонд «БРОКБІЗНЕСКАПІТАЛ») та чотирма пайовими інвестиційними фондами (інтервальний диверсифікований безстроковий фонд «ПРОМ-ІНВЕСТ», закритий строковий фонд «ПРИМ-ІНВЕСТ», закриті венчурні фонди «БІЗНЕСІНВЕСТБУД» та «ІНТЕРБІЗНЕСІНВЕСТ», створені у квітні поточного року);
- ЗАТ «Торговий дім «БРОКБІЗНЕС», яке створено для надання фінансових, організаційних та консультаційних послуг підприємствам та особам, насамперед, клієнтам АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК», а також їх партнерам в Україні та за кордоном.

Провідну роль у формуванні юридично не оформленої групи компаній відіграє АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК».

2.2. Структура власності

Статутний капітал компанії на 01.07.2007 р. складає 51 400,2 тис. грн., який є повністю сплаченим та зареєстрованим згідно з чинним законодавством України. За час існування компанія тричі збільшувала статутний капітал, зокрема, у листопаді 2004 року – з 0,7 до 50,7 млн. грн. та у квітні 2006 року – до 51,4 млн. грн.

Суттєва зміна акціонерів відбулась у II півріччі 2004 року, коли у діяльність страховика було залучено кошти нових інвесторів, із зміною стратегії розвитку та подальших напрямів діяльності.

Структуру власності СК «БРОКБІЗНЕС» наведено у Таблиці 2.1. Акціонерами компанії на сьогодні є чотири фізичних особи.

Таблиця 2.1. Структура зареєстрованого статутного капіталу СК «БРОКБІЗНЕС»

Власник	Частка в статутному фонді до 11.08.2004 р.		Частка в статутному фонді на 11.08.2004 р.		Частка в статутному фонді на 17.10.2005 р.		Частка в статутному фонді на 10.10.2007 р.	
	грн.	%	грн.	%	грн.	%	грн.	%
Юридична особа 1	2 750	55,00	-	-	-	-	-	-
Фізична особа 1	750	15,00	-	-	-	-	-	-
Фізична особа 2	500	10,00	-	-	-	-	-	-
Фізична особа 3	250	5,00	-	-	-	-	-	-
Юридична особа 2	750	15,00	-	-	-	-	-	-
Юридична особа 3	-	-	4 851	97,02	-	-	-	-
Фізична особа 4	-	-	40	0,8	-	-	-	-
Фізична особа 5	-	-	109	2,18	700 000	1,38	700 000	1,36
Фізична особа 6	-	-	-	-	12 675 040	25,00	12 675 040	24,66
Фізична особа 7	-	-	-	-	12 675 040	25,00	12 675 040	24,66
Фізична особа 8	-	-	-	-	24 649 940	48,62	-	-
Фізична особа 9	-	-	-	-	-	-	25 350 080	49,32
Разом	5 000	100,00	5 000	100,00	50 700 020	100,00	51 400 160	100,00

2.3. Юридичні аспекти діяльності

За інформацією, наданою страховиком, протягом 2007 року його діяльність перевірялася Державною податковою адміністрацією України та Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, за результатами чого до компанії було застосовано штрафні санкції на загальну суму 9,5 тис. грн. за неналежну комплектацію пакета документів для Комісії, а також за порушення ведення податкового обліку (ДПАУ).

Зазначені штрафи за своїм обсягом не є суттєвими порівняно з обсягами страхових послуг, які надає СК «БРОКБІЗНЕС».

На сьогодні на стадії розгляду в судових інстанціях перебувають 4 позовні заяви (всі від фізичних осіб) до компанії, з них 3 цивільних, а одна стосується трудового спору щодо скасування наказу про оголошення догани. Суми заявлених вимог не перевищують 78,5 тис. грн. Крім того, за інформацією, наданою компанією, СК «БРОКБІЗНЕС» має право регресної вимоги на загальну суму 885,0 тис. грн.

2.4. Ліцензування

Станом на 01.07.2007 р. СК «БРОКБІЗНЕС» має 24 ліцензії на здійснення страхової діяльності за різними видами страхування (15 – щодо добровільного страхування, 9 – щодо обов'язкового), зокрема, ліцензію на здійснення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, термін дії якої закінчується у січні 2008 року.

2.5. Участь у статутних фондах та довгострокові вкладення в цінні папери акціонерних товариств

У 2004 – I півріччі 2007 рр. СК «БРОКБІЗНЕС» не здійснювала фінансові інвестиції, що обліковуються як участь у статутних капіталах інших підприємств. Проте, станом на 1 жовтня поточного року компанія виступала учасником ТОВ «ІБК «Забудова», із внеском у розмірі 9 965,0 тис. грн. Зазначене товариство здійснює діяльність у сфері будівництва та, зокрема, має плани щодо спорудження у найближчі роки торговельно-офісних центрів у Донецьку, Харкові та Києві.

Також, СК «БРОКБІЗНЕС» має довгострокові вкладення в акції двох емітентів (з 28 жовтня 2004 року), сума яких станом на 1 липня поточного року становить 49 365,8 тис. грн., а саме: ВАТ «Електротехнічний завод» на 25 028,0 тис. грн. та ВАТ «Коневеєрмаш» на 24 337,8 тис. грн.). Акції першого емітента станом на 1 січня 2007 року були включені до четвертого котирувального листа ЗАТ «Фондова біржа «ІННЕКС» (м. Донецьк), акції другого емітента включені у лістинг ЗАТ «Українська міжнародна фондова біржа», востаннє операції з ними проводилися 30 березня поточного року.

У III кварталі 2007 року компанія придбала у якості довгострокових вкладень акції ВАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат» (включені до нульового рівня лістингу ПФТС) на суму 5 204,3 тис. грн. та позбулася акцій ВАТ «Електротехнічний завод» на суму понад 15 млн. грн. (з 25,0 до 9,9 млн. грн.), що є позитивною тенденцією.

3. Розвиток деяких якісних показників діяльності СК «БРОКБІЗНЕС»

3.1. Розвиток мережі

СК «БРОКБІЗНЕС» станом на 1 липня 2007 року мала достатньо розвинену регіональну мережу з 21 філії та 34 відділень у 19 регіонах України. 4 відокремлених підрозділи відкрито у поточному році. На даний час (листопад 2007 року) кількість філій збільшено до 22, вони представлені в усіх регіонах України, окрім Волинської, Житомирської, Кіровоградської, Тернопільської областей та міста Севастополя. Платежі від відокремлених підрозділів стрімко зростають та становлять станом на 01.07.2007 р. 4 566,8 тис. грн., або 39,0% всіх платежів без урахування вихідного перестраховання (на 01.01.2007 р. – 4 130,7 тис. грн., або 8,0%). Станом на 1 жовтня поточного року показник покращився і становив 8 800 6 тис. грн. або 49,2%.

17,7% зібраних філіями страхових платежів припадає на Львівську область, понад 12% – на Донецьку, а близько 10% – на Луганську області. Загалом, відокремленими підрозділами компанії охоплені переважно західні, східні та південні області України.

Таблиця 3.1. Регіональна інфраструктура СК «БРОКБІЗНЕС» на 01.07.2007 р.

Область	Головний офіс	Філії		Питома вага у загальному обсязі страхових платежах за філіями	
		у 2006 році	у I півріччі 2007 року	у 2006 році, %	у I півріччі 2007 року, %
Захід		6	6	42,43	41,75
Львівська		1	1	15,22	17,64
Чернівецька		1	1	0,87	1,74
Закарпатська		1	1	7,95	5,28
Івано-Франківська		1	1	14,92	7,56
Волинська		-	-	-	-
Рівненська		1	1	2,98	6,07
Тернопільська		-	-	-	-
Хмельницька		1	1	0,49	3,46
Північ та Центр		2	3	3,19	3,10
Сумська		-	1	-	0
Вінницька		1	1	3,19	2,81
Чернігівська		-	-	-	-
Київська і Київ	1	-	-	-	-
Черкаська		1	1	0	0,29
Кіровоградська		-	-	-	-
Полтавська (відкрито у серпні 2007 року)		-	-	-	-
Житомирська		-	-	-	-
Південь та Схід		9	10	54,38	55,15
Миколаївська		1	1	3,72	2,62
Херсонська		1	1	5,98	5,74
АРК (Крим)		-	1	-	0,17
м. Севастополь		-	-	-	-
Одеська		1	1	12,69	7,60
Дніпропетровська		1	1	7,43	5,28
Запорізька		1	1	0,35	2,69
Донецька		2	2	15,05	12,10
Луганська		1	1	7,23	9,95
Харківська		1	1	1,93	9,00
Всього	1	17	19	100,00	100,00

Кожному керівникові відокремленого підрозділу передбачені виплати регулярних бонусів у разі виконання планів за страховими платежами. Відповідно, у разі невиконання плану застосовуються відповідні санкції. В компанії запроваджено практику семінарів у головному офісі для керівництва відокремлених підрозділів із підведенням підсумків діяльності та обміну думками щодо подальшого розвитку. Страховик також має власний центр навчання (Школа агентів), в якому отримують необхідні навички новоприйняті на роботу в компанію та інші працівники і страхові агенти. У 2007 році планується провести навчання для 90 агентів, 35-40 з яких, за оцінкою керівництва компанії, залишаться реалізовувати послуги СК «БРОКБІЗНЕС». Для утримання агентів та запобігання плинності кадрів в цілому компанія планує розробку мотиваційної програми.

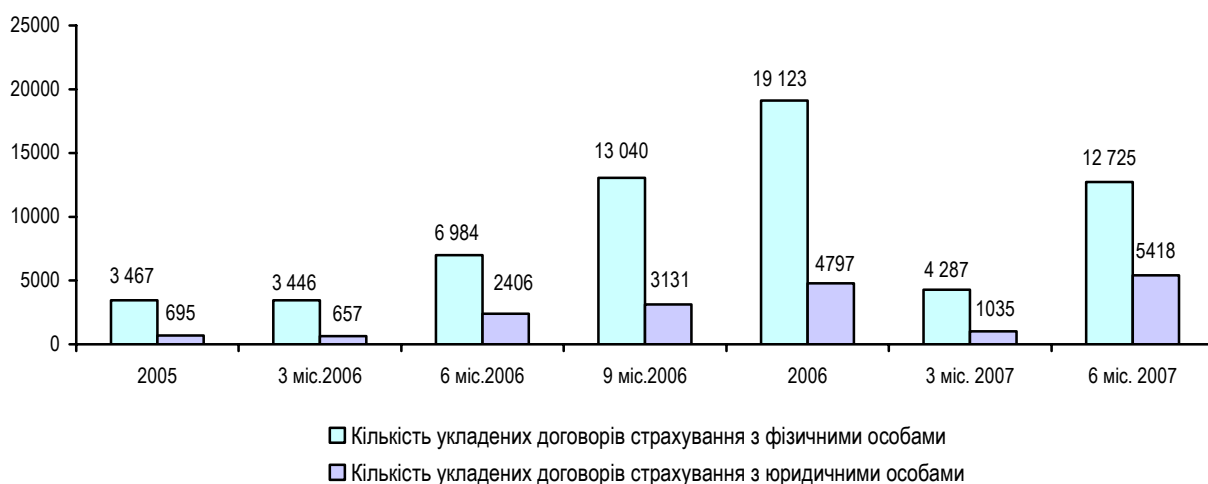
Стратегічним планом розвитку СК «БРОКБІЗНЕС» передбачається доведення до кінця 2008 року частки платежів, що надходять за допомогою відокремлених структурних підрозділів до 75% валових страхових платежів компанії, із покриттям регіональною мережею всіх областей України. Зокрема, у 2007 році заплановано відкриття ще 9 філій та 86 відділень, у 2008 році – ще 97 відділень.

Також, страховик має плани щодо відкриття мережі відділів продажу страхових продуктів, що будуть підпорядковані філіям. До кінця 2008 року компанія має намір відкрити до 200 таких відділів продажу та забезпечити їх прибутковість.

3.2. Клієнтська база

Клієнтська база СК «БРОКБІЗНЕС» протягом останнього року зростала переважно за рахунок фізичних осіб, кількість договорів з якими зростає у 2006 році порівняно із 2005 роком у 5,51 рази. Кількість договорів з юридичними особами теж зростає, проте повільнішими темпами за договори з фізичними особами.

Динаміку загальної кількості договорів страхування у компанії відображено на Діаграмі 3.1.

Діаграма 3.1. Динаміка кількості укладених договорів страхування СК «БРОКБІЗНЕС», шт.

Збільшення кількості укладених договорів страхування з фізичними особами відбулося за обов'язковим страхуванням за рахунок активізації ОСЦПВ у II півріччі 2006 року та у поточному році. Переважну більшість договорів страхування з громадянами за добровільними видами складають договори особистого страхування, страхування кредитів та страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ. При цьому, обсяг залучених від громадян страхових платежів за підсумками I півріччя поточного року складає ледь більше $\frac{1}{4}$ загального обсягу страхових надходжень компанії, цей показник останні 2,5 роки залишається в межах 24 - 34%.

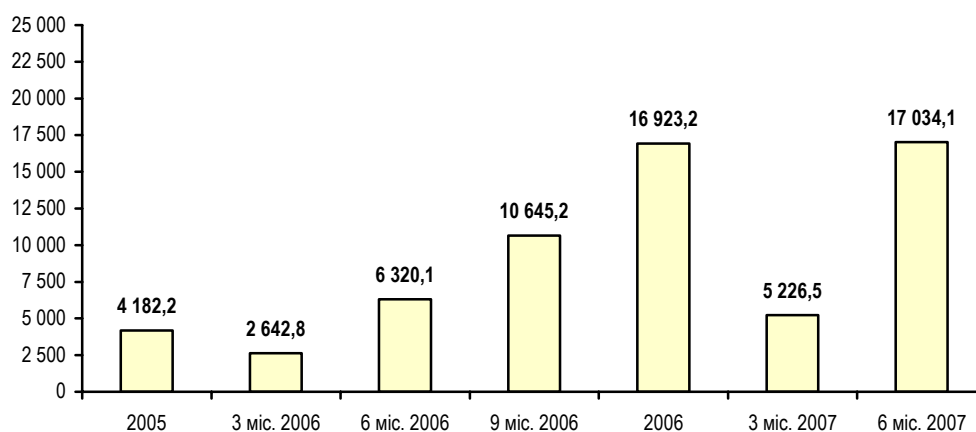
Загалом, за інформацією керівництва компанії, переважну більшість клієнтів СК «БРОКБІЗНЕС» у сегменті фізичних осіб складають клієнти банків-партнерів, персонал юридичних осіб – великих підприємств та установ, що є серед ключових клієнтів страховика.

Загалом, стратегічним планом розвитку компанії до 2010 року передбачено залучення нових клієнтів за рітейловими продажами страхових послуг.

4. Розвиток фінансових показників діяльності СК «БРОКБІЗНЕС»

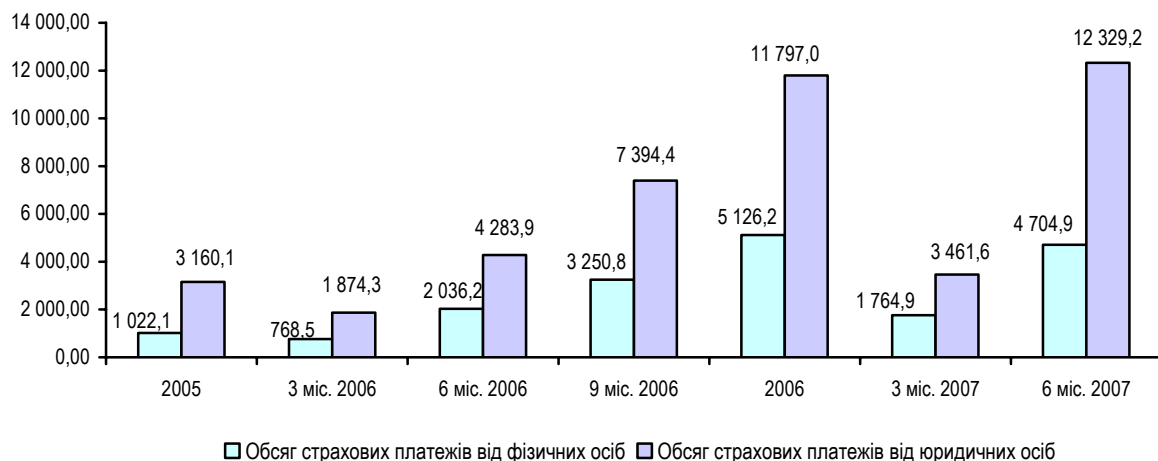
4.1. Страхові платежі

Обсяг залучених страхових платежів почав стрімко зростати після зміни основних акціонерів наприкінці 2004 року, в якому страхових платежів компанією майже не залучалось. Вже у 2006 року отримано платежів у 4 рази більше за 2005 рік, а за перше півріччя поточного року зібрано більше, ніж за весь попередній рік (Діаграма 4.1).

Діаграма 4.1. Динаміка залучення страхових платежів СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Як вже зазначалося, компанія надає перевагу корпоративному сегменту страхування. Діаграма 4.2 демонструє синхронність зростання платежів від фізичних та юридичних осіб, що відбувається в умовах збереження існуючої клієнтської бази з одночасним розширенням кола клієнтів з акцентом на юридичних осіб. Проте, для зростання частки на ринку класичного страхування та з огляду на стратегію розвитку до 2010 року, компанії слід у майбутньому приділяти більше уваги саме роздрібному сегменту страхування, збільшуючи надходження від фізичних осіб за страхуванням заставного майна (іпотечне страхування, тощо).

Діаграма 4.2. Динаміка страхових платежів СК «БРОКБІЗНЕС» від фізичних та юридичних осіб, тис. грн.

У структурі валових страхових платежів переважну більшість внесків (близько 90% в останні 1,5 роки) компанія отримувала за добровільним страхуванням, за обов'язковими видами платежі надходять здебільшого за обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ). На 1 липня поточного року 26,3% страхового портфеля займає добровільне страхування наземного транспорту (крім залізничного), що приблизно на 5 в. п. нижче за середній показник 2006 року. Загалом, на автотранспортні види (КАСКО та ОСЦПВ) припадає 38,9% портфеля. При тому, що розвитку ОСЦПВ заважає відсутність контролю наявності полісу страхування в автовласників з боку ДАІ, компанія за рік (з липня 2006 р. по липень 2007 р.) збільшила надходження за цим видом у 4,5 рази, до 2,15 млн. грн. (12,6% портфеля).

Іншими складовими портфеля є страхування від нещасних випадків (11,8% за підсумками I півріччя поточного року, тоді як до цього питома вага внесків за цим видом перебувала в межах 0,9 – 1,7%), страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (14,6%) та страхування майна (17,3%). Слід відмітити зростання обсягу платежів від страхування фінансових ризиків протягом липня 2006 – липня 2007 рр. майже у 6,4 рази, до понад 2 млн. грн. (12,2% портфеля), при цьому $\frac{3}{4}$ платежів за цим видом передано у перестраховання, а рівень валових виплат на 1 липня поточного року становить лише 3,4%.

Останні тенденції є свідченням активізації співпраці СК «БРОКБІЗНЕС» з клієнтами банків-партнерів. Станом на 13 листопада поточного року страховик має акредитацію в 13 банках України (ЗАТ «Банк «Фінанси та Кредит», ВАТ «Надра», ВАТ «Кредобанк», ВАТ «Державний ощадний банк України», тощо), у двох з них – «АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК» та ВАТ «РОДОВІД Банк» – компанія виступає генеральним страховиком. У найближчому часі планується акредитація ще у 7 банках, зокрема, ЗАТ «Внешторгбанк-Україна», ВАТ «Укргазбанк», ВАТ «КБ «Хрещатик», тощо. Напрямами співробітництва, окрім страхування кредитів та заставного майна, виступають також страхування персоналу банків та розміщення коштів технічних резервів на депозитних рахунках. Загалом, частка банківського каналу продажу страхових продуктів керівництвом компанії оцінюється у понад 50%.

Іншим напрямом діяльності компанії є участь у тендерах на страхування державних установ. Якщо протягом 2006 року було виграно 3 таких тендери із загальною сумою бюджетних коштів на страхування 524,5 тис. грн., то у I півріччі поточного року – 15 тендерів (2 263,5 тис. грн., 13,3% всіх платежів на користь компанії), а у липні – листопаді – 9 тендерів (8 580,2 тис. грн.). Зокрема, виграно тендери на страхування від нещасних випадків пасажирів, що перевозяться Південною та Львівською залізницями, застраховано від фінансових ризиків Одеський припортовий завод, тощо.

Структуру валових страхових платежів товариства наведено у таблиці нижче.

Таблиця 4.1. Структура валових страхових платежів СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Види страхування	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
ДОБРОВІЛЬНЕ	3 006,2	2 368,8	5 708,6	9 780,0	15 676,3	4 705,5	14 559,7
страхування від нещасних випадків	36,1	34,9	86,7	166,1	280,0	67,7	2 007,7
страхування здоров'я на випадок хвороби та безперервне страхування здоров'я	15,1	3,8	3,8	12,2	26,0	8,6	9,4
страхування наземного транспорту	1 410,7	589,9	1 855,2	3 090,5	5 682,7	1 630,3	4 472,7
страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	265,1	505,0	1 156,3	1 971,0	2 817,9	1 133,7	2 490,7
страхування вантажів та багажу	452,1	26,1	26,1	27,3	26,1	3,8	3,8
страхування майна	128,8	586,6	1 199,1	2 177,5	3 529,6	1 356,5	2 949,6
страхування фінансових ризиків	348,1	169,7	325,3	636,2	905,6	204,1	2 080,7
страхування кредитів (відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	232,6	79,7	211,1	374,1	597,4	221,7	416,8
страхування іншої відповідальності	0,9	8,0	66,7	100,8	116,9	1,7	14,1
страхування медичних витрат	116,7	145,7	207,7	278,0	354,2	75,3	104,3
інше добровільне	16,3	219,4	570,6	946,3	1 339,9	2,1	9,9
ОБОВ'ЯЗКОВЕ	1 176,0	274,0	611,5	865,2	1 246,9	521,0	2 474,4
страхування членів ДПД та пожежної охорони	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4
страхування від нещасних випадків на транспорті	9,3	17,9	28,5	30,5	35,7	20,2	89,9
страхування Ц.В. за звичайними договорами	0,0	55,6	55,6	55,6	55,6	81,6	104,5
страхування Ц.В. на об'єктах підвищеної небезпеки (пожежа, вогонь)	0,0	14,8	55,7	95,2	134,9	60,2	121,1
ОСЦПВ	1 166,7	185,7	471,7	683,9	1 020,7	359,0	2 154,5
ВСЬОГО	4 182,2	2 642,8	6 320,1	10 645,2	16 923,2	5 226,5	17 034,1

Структура чистих страхових платежів компанії, тобто отриманих страхових платежів за винятком платежів за договорами, які належать перестраховикам (Таблиця 4.2), не є тотожною до структури валових платежів. Це означає певний вплив на діяльність компанії операцій вихідного перестраховання, зокрема, це стосується страхування фінансових ризиків та страхування майна іншого, ніж автотранспорт, вантажі та багаж.

Таблиця 4.2. Структура чистих страхових платежів СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Види страхування	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
ДОБРОВОЇЛЬНЕ	2 197,7	1 582,7	3 939,2	6 980,1	11 169,0	3 382,2	9 250,6
страхування від нещасних випадків	36,1	34,9	86,7	166,1	275,7	65,4	1 631,5
страхування здоров'я на випадок хвороби та безперервне страхування здоров'я	11,7	7,2	7,2	15,6	29,4	8,6	9,4
страхування наземного транспорту	918,5	357,1	1 385,1	2 317,0	4 279,5	1 272,4	3 565,7
страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	257,3	347,7	721,9	1 286,6	1 800,9	769,7	1 445,0
страхування вантажів та багажу	389,7	-43,1	-43,1	-41,9	-43,1	3,8	2,8
страхування майна	128,3	361,7	664,2	1 268,3	2 118,6	845,0	1 549,3
страхування фінансових ризиків	105,9	64,4	61,1	269,2	299,6	116,5	501,8
страхування кредитів (відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	116,7	145,7	207,7	278,0	354,2	75,3	416,8
страхування іншої відповідальності	16,3	219,4	570,6	946,3	1 339,9	2,1	14,1
страхування медичних витрат	116,7	145,7	207,7	278,0	354,2	75,3	104,3
інше добровільне	16,3	219,4	570,6	946,3	1 339,9	2,1	9,9
ОБОВ'ЯЗКОВЕ	669,9	273,5	610,6	863,5	1 245,2	501,8	2 455,2
страхування членів ДПД та пожежної охорони	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4
страхування від нещасних випадків на транспорті	9,3	17,9	28,5	30,5	35,7	20,2	89,9
страхування Ц.В. за звичайними договорами	0,0	55,6	55,6	55,6	55,6	62,4	85,3
страхування Ц.В. на об'єктах підвищеної небезпеки (пожежа, вогонь)	0,0	14,8	55,7	95,2	134,9	60,2	121,1
ОСЦПВ	660,6	185,2	470,8	682,2	1 019,0	359,0	2 154,5
ВСЬОГО	2 867,6	1 856,2	4 549,8	7 843,6	12 414,2	3 884,0	11 705,8

Обсяг страхових внесків за 10 найбільшими страхувальниками за підсумками 2006 року складає 3 373,7 тис. грн. У сумарному обсязі зібраних компанією страхових платежів за 2006 рік внески від 10 найбільших страхувальників складають 19,9%. У I півріччі 2007 року спостерігається погіршення показника: 10 найбільших внесків становили 25,8% (4 395,1 тис. грн.), понад 80% з яких припадала на найбільший платіж.

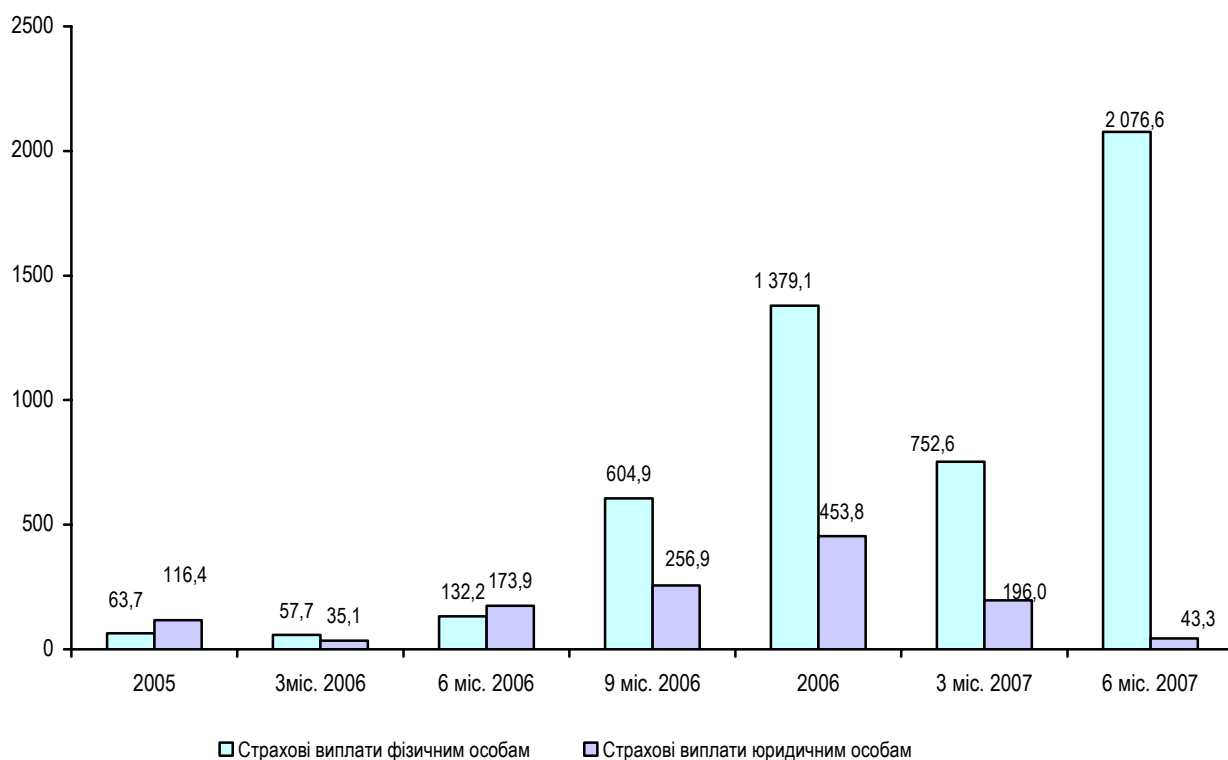
4.2. Страхові виплати та оцінка ризику страхових виплат

Рівень валових страхових виплат (відношення здійснених виплат до зібраних платежів) компанії протягом 2005 – I півріччя 2007 рр. у середньому становив 9-10% і лише у I кварталі поточного року перевищив 18%, знизившись за підсумками I півріччя до 12,45%. При цьому рівень виплат фізичним особам за підсумками I півріччя становив понад 44%, а юридичним – лише 0,35%. З 2,1 млн. грн. страхових відшкодувань у січні-червні поточного року $\frac{3}{4}$ сплачено за автоКАСКО. Загалом, деяка активізація виплат почалася у III кварталі минулого року, одночасно із збільшенням надходжень компанії із добровільного автотранспортного страхування. При цьому у середньому темп зростання

страхових виплат за автоКАСКО випереджує темп зростання страхових платежів за цим видом щонайменше у 1,5 рази. Це є звичайною тенденцією в умовах українського ринку автострахування, проте, може виступити негативним чинником у разі зосередження роздрібного страхування СК «БРОКБІЗНЕС» саме у цьому сегменті.

Фізичний обсяг виплат страхових відшкодувань у цілому збільшується швидше за зростання платежів не тільки завдяки особливостям автотранспортного страхування, але й з причин вкрай незначних обсягів виплат до II півріччя минулого року.

У загальному обсязі страхових виплат на фізичних осіб припадає 98% за підсумками I півріччя минулого року (у 2006 році – понад 75%, у 2005 році – 35,3%); нестабільність показника підтверджують дані за 9 місяців поточного року (фізичним особам сплачено 56% всіх страхових відшкодувань).

Діаграма 4.3. Динаміка валових страхових виплат СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Як вже зазначалося, лівова частка в структурі виплат належить автотранспортному страхуванню (Таблиця 4.3).

Таблиця 4.3. Структура валових страхових виплат СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Види страхування	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
ДОБРОВІЛЬНЕ	175,6	91,8	292,0	845,3	1 733,8	899,2	1 931,5
страхування від нещасних випадків	0,0	0,1	0,1	0,1	15,9	0,1	1,9
страхування здоров'я на випадок хвороби та безперервне страхування здоров'я	0,0	0,0	1,5	2,9	9,6	5,8	25,3
страхування наземного транспорту	153,4	60,3	188,9	661,2	1 441,5	841,2	1 596,4
страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	0,0	0,0	19,0	19,0	19,0	0,0	77,2
страхування вантажів та багажу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
страхування майна	0,0	0,0	0,0	0,0	19,1	3,6	18,0
страхування фінансових ризиків	0,0	26,5	54,3	77,6	107,3	24,2	70,7
страхування кредитів (відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	21,0	0,6	19,3	15,0	97,7	23,5	122,1
страхування іншої відповідальності	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,3
страхування медичних витрат	1,2	4,3	8,9	20,4	23,6	0,5	19,6
інше добровільне	0,0	0,0	0,0	49,0	0,0	0,0	0,0
ОБОВ'ЯЗКОВЕ	4,50	1,00	14,10	16,50	99,10	49,40	188,40
страхування від нещасних випадків на транспорті	0,00	0,00	0,00	0,50	0,5	0	0
ОСЦПВ	4,50	1,00	14,10	16,00	98,6	49,4	188,4
Всього	180,10	92,80	306,10	861,80	1 832,90	948,60	2 119,90

У розрізі видів найзбитковішими, зазвичай, є також добровільне автострахування (зростання рівня виплат з липня 2006 року по червень 2007 року склало 25,5 в. п., до 35,7%), а також страхування кредитів (зростання за останній рік з 9,1% до 29,3%).

Рівень чистих виплат (співвідношення обсягу страхових виплат за винятком виплат, сплачених перестраховикам, до суми страхових платежів за винятком платежів, сплачених перестраховикам) у I півріччі 2007 року становить 14,6% (у 2006 році – 12,7%, у I півріччі 2006 року – 4,7%). Перевищення рівня чистих виплат над рівнем валових виплат на 1,8 в.п. у 2006 році та на 2,2 в. п. у I півріччі поточного року свідчить про відносну ефективність операцій вихідного перестрахування компанії.

Таблиця 4.4. Рівень валових страхових виплат СК «БРОКБІЗНЕС» за видами страхування, %

Види страхування	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
ДОБРОВІЛЬНЕ	5,8%	3,9%	5,1%	8,6%	11,1%	19,1%	13,3%
страхування від нещасних випадків	0,0%	0,3%	0,1%	0,1%	5,7%	0,1%	0,1%
страхування здоров'я на випадок хвороби та безперервне страхування здоров'я	0,0%	0,0%	39,5%	23,8%	36,9%	67,4%	269,1%
страхування наземного транспорту	10,9%	10,2%	10,2%	21,4%	25,4%	51,6%	35,7%
страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	0,0%	0,0%	1,6%	1,0%	0,7%	0,0%	3,1%
страхування вантажів та багажу	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
страхування майна	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%	0,3%	0,6%
страхування фінансових ризиків	0,0%	15,6%	16,7%	12,2%	11,8%	11,9%	3,4%
страхування кредитів (відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	9,0%	0,8%	9,1%	4,0%	16,4%	10,6%	29,3%
страхування іншої відповідальності	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	17,6%	2,1%
інше добровільне	1,0%	3,0%	4,3%	7,3%	6,7%	0,7%	18,8%
ОБОВ'ЯЗКОВЕ	0,4%	0,4%	2,3%	1,9%	7,9%	9,5%	7,6%
страхування від нещасних випадків на транспорті	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%	1,4%	0,0%	0,0%
ОСЦПВ	0,4%	0,5%	3,0%	2,3%	9,7%	13,8%	8,7%
Всього	4,31%	3,51%	4,84%	8,10%	10,83%	18,15%	12,45%

За підсумками 9 місяців 2007 року частка 10 найбільших виплат страхового відшкодування у загальному обсязі страхових виплат компанії за цей період становить 26,9 %.

Строк врегулювання збитків у СК «БРОКБІЗНЕС» коливається від 10 банківських днів до 1 місяця з дня отримання всієї необхідної документації щодо страхового випадку. Тривалість врегулювання збитків залежить від особливостей того чи іншого договору страхування, переліку страхових ризиків та додаткових умов.

Умови виплати страхового відшкодування детально викладено у договорах страхування, але не у правилах страхування. Оскільки компанія досить недавно працює на ринку класичних видів страхування, воно наразі не має достатньої бази для конкретного аналізу збитковості страхового портфеля й факторів, що впливають на величину ризику. При цьому в компанії застосовуються такі основні етапи оцінки страхових ризиків:

- узагальнення, аналіз і класифікація подій, що відбулися з об'єктами страхування за минулий період для розрахунку ймовірності ризику такої події та середнього розміру збитку;

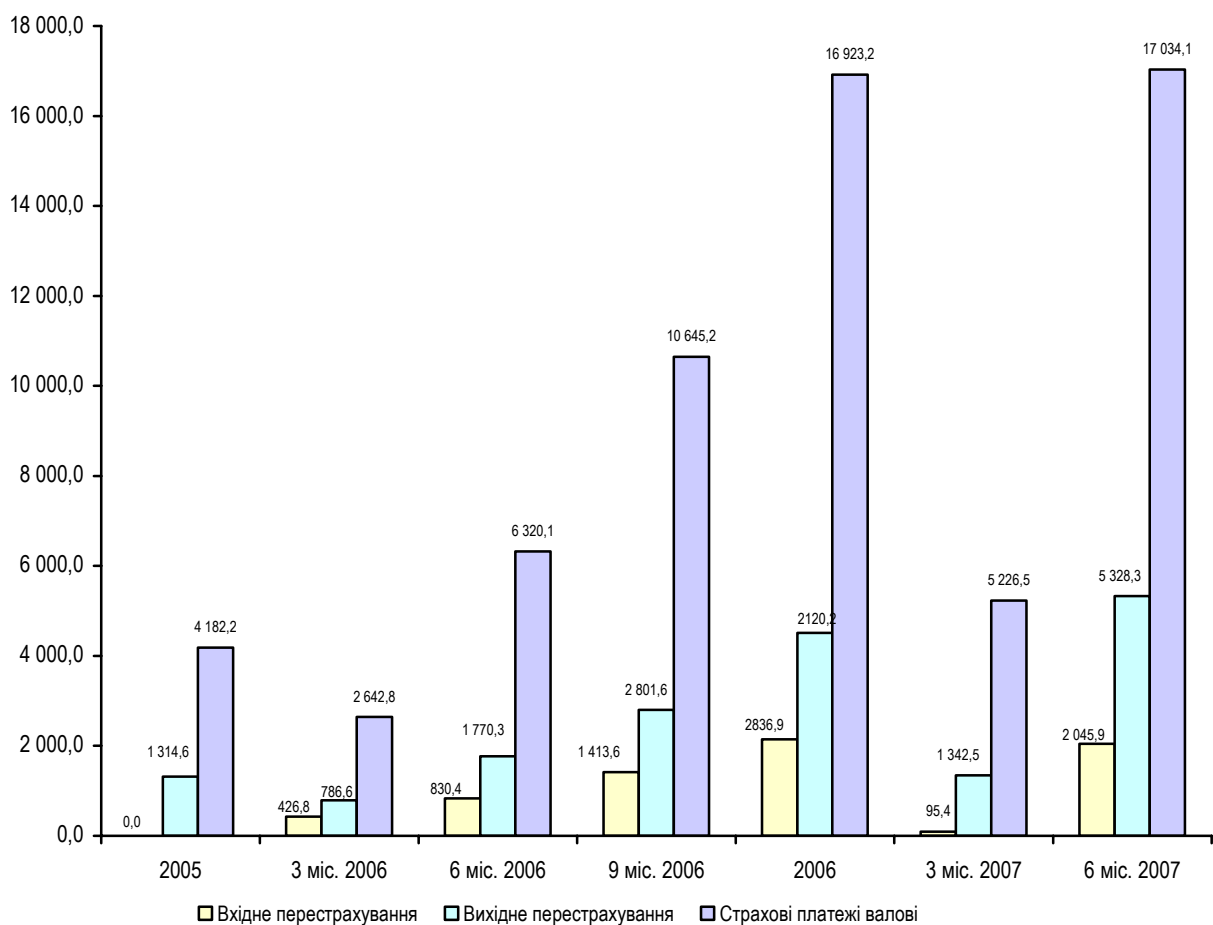
- детальне дослідження предметної галузі об'єкта страхування з метою виявлення конкретних факторів, що впливають на ймовірність ризику;
- розрахунок базової тарифної ставки за ризиком (з урахуванням умов перестраховування) і вибір коригуючих коефіцієнтів, що враховують виявлені при аналізі конкретні фактори ризику.

За інформацією керівництва компанії, більшість договорів страхування знаходяться в електронному вигляді, облік цих договорів проводиться за допомогою системи «Multi Client-Bank», проте у близько 50% відокремлених підрозділах вона наразі не встановлена.

4.3. Перестраховування

У I півріччі поточного року СК «БРОКБІЗНЕС» віддавала у перестраховування 31,3%, або 5 328,3 тис. грн. страхових платежів (у 2006 році – 4 509,0 тис. грн., 26,6% платежів). За оперативними даними компанії, за підсумками 9 місяців поточного року частка перестраховування збільшилась до 44,2%, зокрема, у III кварталі – до 58,8%. Здебільшого це було пов'язано із значними обсягами перестраховування за вогневими ризиками та ризиками стихійних явищ, страхуванням майна та страхуванням фінансових ризиків. Обсяг перестраховування за останнім видом з липня 2006 року по червень 2007 року збільшився майже у 6 разів, а за підсумками 9 місяців поточного року було перестраховано фінансових ризиків у 9,9 разів більше, ніж за весь 2006 рік. Частка зазначеного виду у структурі вихідного перестраховування за підсумками I півріччя становить 30% (за підсумками 9 місяців – 39%), близько 30% припадає на страхування майна, 20% – на страхування від вогневих ризиків, 17% – на добровільне автостраховування. Загалом, на сьогодні рівень незалежності основної діяльності СК «БРОКБІЗНЕС» від перестраховування наблизився до граничних значень, припустимих для компанії, яка надає класичні види страхових послуг. При цьому в компанії відсутні детальні стратегічні плани щодо напрямів перестраховальної діяльності, а також документи, що детально регламентують умови здійснення перестраховування.

Вихідне перестраховування нерезидентам протягом всього періоду діяльності страховика майже не здійснювалось. Керівництво компанії пояснює це ускладненнями нормотворчого характеру щодо відповідної діяльності, що може призвести до суттєвого зростання операційних витрат. Перестраховування здійснюється переважно факультативно, що передбачає страхування за одним договором та за конкретним ризиком, при цьому сторона, що приймає ризики у перестраховування, визначає розмір своєї винагороди (премії) залежно від конкретного випадку.

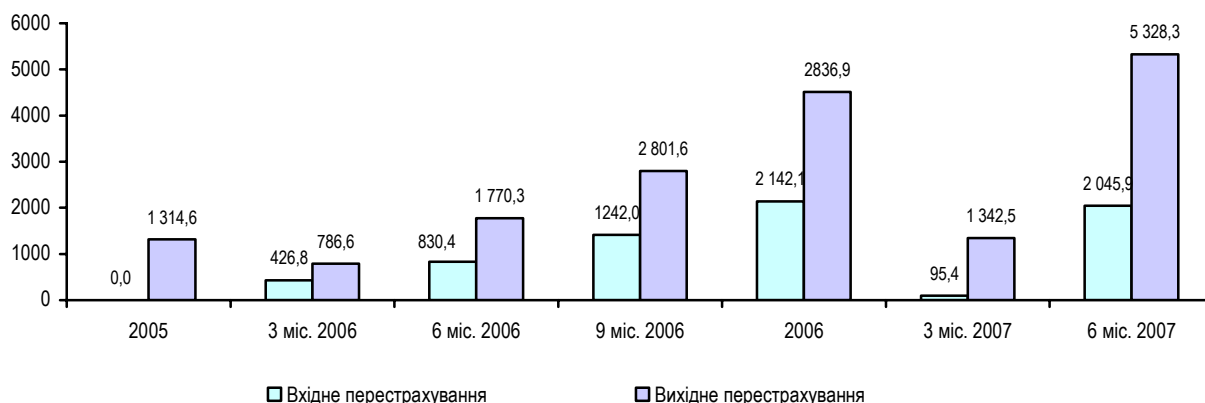
Діаграма 4.4. Динаміка страхових платежів СК «БРОКБІЗНЕС», що належать перестраховикам, тис. грн.

Загалом, на сьогодні рівень незалежності основної діяльності СК «БРОКБІЗНЕС» від перестраховання перебуває на граничному рівні, темп зростання валових платежів відстає від темпу зростання обсягів вихідного перестраховання.

Таблиця 4.5. Частка перестраховиків у валових страхових платежах СК «БРОКБІЗНЕС», %

Види страхування	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
ДОБРОВІЛЬНЕ	26,9%	33,2%	31,0%	28,6%	28,8%	28,1%	36,5%
страхування від нещасних випадків	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,5%	3,4%	18,7%
страхування здоров'я на випадок хвороби та безперервне страхування здоров'я	22,5%	-89,5%	-89,5%	-27,9%	-13,1%	0,0%	0,0%
страхування наземного транспорту	34,9%	39,5%	25,3%	25,0%	24,7%	22,0%	20,3%
страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	2,9%	31,1%	37,6%	34,7%	36,1%	32,1%	42,0%
страхування вантажів та багажу	13,8%	265,1%	265,1%	253,5%	265,1%	0,0%	26,3%
страхування майна	0,4%	38,3%	44,6%	41,8%	40,0%	37,7%	47,5%
страхування фінансових ризиків	69,6%	62,1%	81,2%	57,7%	66,9%	42,9%	75,9%
страхування кредитів (відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
страхування іншої відповідальності	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
страхування медичних витрат	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
інше добровільне	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ОБОВ'ЯЗКОВЕ	43,0%	0,2%	0,1%	0,2%	0,1%	3,7%	0,8%
страхування членів ДПД та пожежної охорони	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
страхування від нещасних випадків на транспорті	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
страхування Ц.В. за звичайними договорами	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	23,5%	18,4%
страхування Ц.В. на об'єктах підвищеної небезпеки (пожежа, вогонь)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
інше обов'язкове	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ОСЦПВ	43,4%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%
Всього	31,43%	29,76%	28,01%	26,32%	26,64%	25,69%	31,28%

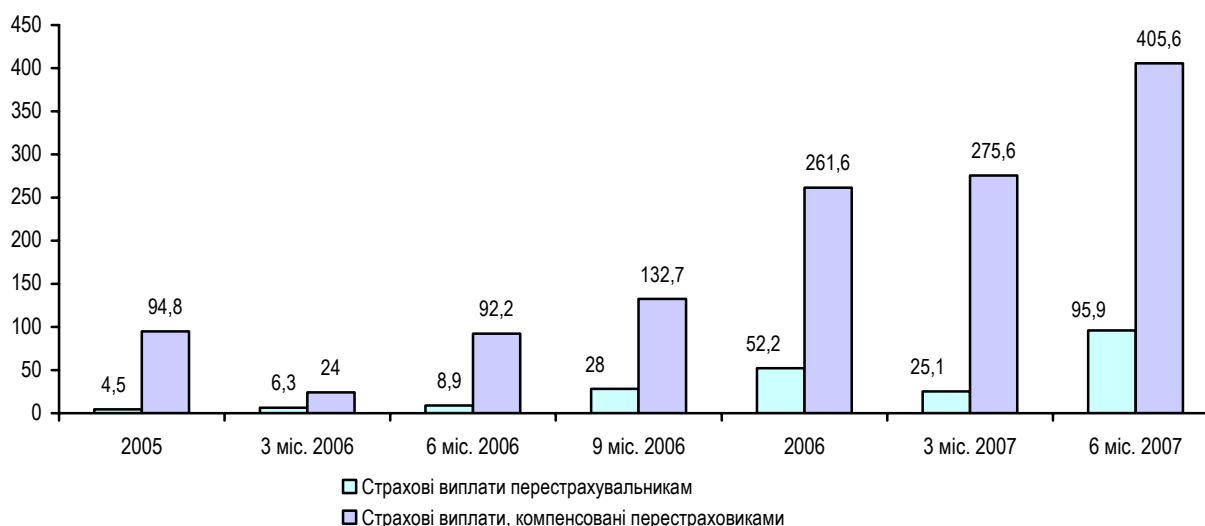
Компанія також приймає на власне утримання ризику від понад 10 українських страховиків.

Діаграма 4.5. Співвідношення страхових платежів від перестраховальників (вхідне перестраховання) та часток страхових платежів, що належать перестраховикам (вихідне перестраховання), СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Вхідне перестраховання (тобто прийняття СК «БРОКБІЗНЕС» ризиків на перестраховання) здійснюється як факультативно, так і облігаторно, переважно за добровільним страхуванням від нещасних випадків та за ОСЦПВ.

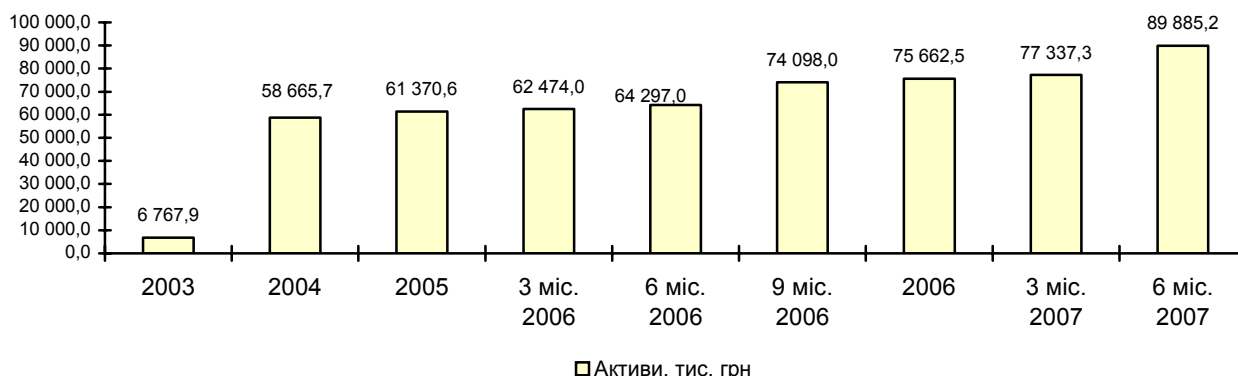
Компенсації від перестраховиків у 2005-2006 рр. надходили переважно за добровільним страхуванням наземного транспорту (від 81 до 100%) та за страхуванням фінансових ризиків (до 8,2%). Безпосередньо СК «БРОКБІЗНЕС» сплачувала на користь компаній-перестраховальників значно менше, ніж отримувала виплат від компаній-перестраховиків (за підсумками I півріччя поточного року – відповідно 95,9 тис. грн. та 405,6 тис. грн.). Виплати на користь перестраховальників здійснювались виключно за договорами автостраховання.

Діаграма 4.6. Співвідношення страхових виплат перестраховальникам (із компанії) та виплат, компенсованих страховиками (у компанію) СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

4.4. АКТИВИ

Загалом, з 2003 року по 1 липня 2007 року величина валових активів СК «БРОКБІЗНЕС» збільшилась з 6,8 до майже 90 млн. грн. (Діаграма 4.7), а за період діяльності з існуючими акціонерами (2004 – I півріччя 2007 рр.) валові активи зросли в 1,52 рази.

Діаграма 4.7. Динаміка активів СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Обсяг активів компанії наприкінці 2004 року зріс переважно за рахунок збільшення статутного капіталу та, відповідно, довгострокових фінансових інвестицій. У 2005-2006 рр. зростання відбувалося переважно за рахунок грошових коштів на депозитах банківських установ, які обліковувались як поточні фінансові інвестиції, а кошти на поточних рахунках відображались за рядками балансу 230 та 240 «Грошові кошти та їх еквіваленти». Починаючи з другого півріччя минулого року, питома вага грошових коштів в активах постійно збільшується і станом на 1 липня поточного року перевищила 40% (Таблиця 4.6).

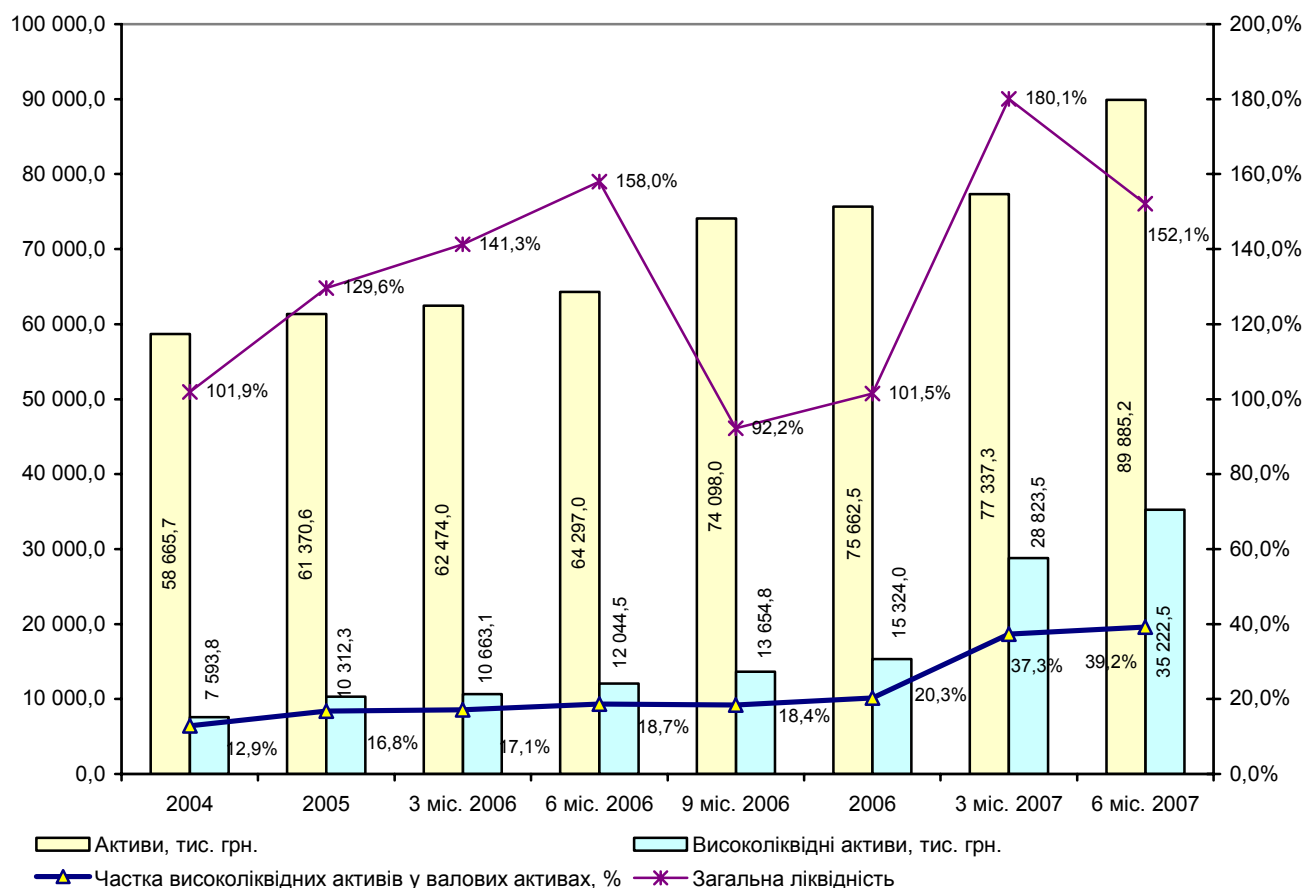
Таблиця 4.6. Категорії активів СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Категорії активів	2004	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
Основні засоби	1 147,1	1 296,1	1 293,5	1 395,0	1 381,7	1 453,8	1 381,2	1 595,8
Довгострокові фінансові інвестиції	49 646,9	49 337,8	49 337,8	49 337,8	57 337,8	57 337,8	45 349,0	49 365,8
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	4,3	121,6	149,5	254,8	285,2	514,9	433,1	1 943,0
Інша дебіторська заборгованість	0,0	162,1	887,9	1 092,1	1 268,6	864,5	945,2	1 233,1
Грошові кошти	7 593,8	8 294,5	5 849,8	5 931,2	4 168,2	4 066,3	14 560,0	2 663,7
Короткострокові фінансові інвестиції	0,0	2 017,8	4 813,3	6 113,3	9 486,6	11 257,7	14 263,5	32 558,8
Інші необоротні активи	90,7	81,3	72,2	75,2	66,1	77,8	280,6	419,9
Інші оборотні активи	182,9	43,6	55,5	70,2	83,2	67,4	100,2	75,8
Затрати майбутніх періодів	0,0	15,8	14,5	27,4	20,6	22,3	24,5	29,3
ВСЬОГО	58 665,7	61 370,6	62 474,0	64 297,0	74 098,0	75 662,5	77 337,3	89 885,2

4.5. Ліквідність

Індикатори ліквідності дають змогу оцінити спроможність страхової компанії вчасно та в повному обсязі нівелювати поточні ризики та розраховуватись за своїми зобов'язаннями.

Показник швидкої ліквідності компанії на останню звітну дату перебуває на прийнятному рівні, але при цьому потрібно враховувати нормативні обмеження страховиків у можливості доходного розміщення коштів власних страхових резервів. Зокрема, банки, на рахунках яких можуть перебувати такі кошти, зобов'язані мати рейтинг інвестиційного рівня за національною шкалою. Частка депозитів, якими можуть бути представлені технічні резерви СК «БРОКБІЗНЕС», у загальному обсязі її депозитів становить близько 85% за підсумками I півріччя 2007 року. При цьому поточні активи компанії у 1,5 рази перевищують її поточні зобов'язання, таким чином, показник загальної ліквідності перебуває на задовільному рівні (Діаграма 4.8).

Діаграма 4.8. Динаміка основних показників ліквідності СК «БРОКБІЗНЕС»

Депозити СК «БРОКБІЗНЕС» за підсумками I півріччя поточного року розміщено на рахунках 20 банків (за підсумками 2006 року кошти було розміщено у 16 банках), тенденція деякої диверсифікації банків-партнерів спостерігається протягом останнього року.

Диверсифікація коштів, розміщених на депозитах, протягом останнього року не покращується: понад 50% депозитів розміщено на рахунках АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК», ще 30,7% депозитів (на суму 10 млн. грн.) розміщено у ВАТ «РОДОВІД Банк», співпраця з яким розпочалася у II кварталі поточного року. Компанія на сьогодні виступає як генеральний страховик двох вказаних банківських установ.

4.6. Інвестиційний портфель

З 2004 року по 1 липня 2007 року інвестиційний портфель СК «БРОКБІЗНЕС» зріс у 1,5 рази і становив 84 588,3 тис. грн., що відповідає 94,1% валових активів компанії. Величина портфеля коливалась переважно за рахунок зростання обсягу коштів на депозитних рахунках та придбання акцій підприємств (Таблиця 4.7). Загалом, вкладення в акції останні 2,5 роки залишаються найбільшою складовою активів компанії (майже

55%), вони складають більшість фінансових інвестицій, хоча їх питома вага в активах знижується (з 84,6% до 54,9% протягом останніх 2,5 років). Питома вага грошових коштів в інвестиційному портфелі та в активах поступово зростає.

Таблиця 4.7. Вкладення СК «БРОКБІЗНЕС» в акції підприємств, тис. грн.

Найменування емітента	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
ВАТ «Електротехнічний завод»	25 000,0	25 000,0	25 000,0	25 000,0	25 000,0	13 011,2	25 028,0
ВАТ «Коневеермаш»	24 337,8	24 337,8	24 337,8	24 337,8	24 337,8	24 337,8	24 337,8
ВАТ «Комбінат волоконних матеріалів»	-	-	-	4 518,2	-	4 518,2	-
ЗАТ «Фламабельбуд»	-	-	-	3 481,8	3 481,8	3 481,8	-
ЗАТ «Гідробетон»	-	-	-	-	4 518,2	-	-
Разом акцій	49 337,8	49 337,8	49 337,8	53 856,0	53 856,0	45 349,0	49 365,8

Збільшення вкладень компанії в акції емітентів відбулось водночас із збільшенням розміру її статутного капіталу до 50,7 млн. грн. При цьому цінні папери взагалі відсутні як активи, якими представлено кошти страхових резервів компанії, з урахуванням вимог законодавства щодо забезпечення страховими компаніями своїх резервів.

Як вже зазначалось у пункті 2.5, у III кварталі 2007 року компанія придбала як довгострокові вкладення акції ВАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат» (включені до нульового рівня листингу ПФТС) на суму 5 204,3 тис. грн. та позбулася акцій ВАТ «Електротехнічний завод» на суму понад 15 млн. грн. (з 25,0 до 9,9 млн. грн.).

Переважну більшість інших активів компанії, окрім інвестиційного портфеля, складає дебіторська заборгованість, яка зумовлена переважно розтермінуванням страхових платежів. Решту інших активів складають переважно основні засоби, які складають лише 1,78% активів станом на 1 липня поточного року. При цьому компанія у майбутньому планує при побудові регіональної мережі розміщувати свої відокремлені підрозділи у власних приміщеннях.

Фінансовий дохід СК «БРОКБІЗНЕС» за I півріччя 2007 року склав 1 048,3 тис. грн., що у 1,7 рази більше, ніж у I півріччі 2006 року, та становить $\frac{3}{4}$ від показника, отриманого за весь 2006 рік. Основним джерелом фінансового доходу виступають кошти, розміщені на поточних рахунках та на строкових депозитах у банках.

4.7. Зобов'язання

Протягом періоду діяльності з 2004 року по I квартал 2007 року СК «БРОКБІЗНЕС» не користувалася довгостроковими банківськими позиками.

У структурі поточних зобов'язань компанії 95% припадає на короткострокові кредити від АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК», обсяг яких з кінця 2004 року по середину 2007 року зріс з 7,5 до 24 млн. грн. Зокрема, компанією станом на 1 липня поточного року укладено із

АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК» три договори залучення обігових коштів за рахунок застави власних фінансових інвестицій:

- **РЕПО від 26.06.2007 р.:** покупець – АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК»; ціна продажу – 8 000,0 тис. грн.; відсотковий дохід – 1 008,0 тис. грн. (строк виплати відсотків за РЕПО щомісячний); термін зворотнього викупу – 25.06.2008 р.
- **РЕПО від 22.06.2005 р.:** покупець – АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК»; ціна продажу – 8 000,0 тис. грн.; відсотковий дохід – 1 524,3 тис. грн. (строк виплати відсотків за РЕПО щомісячний); термін зворотнього викупу – 20.12.2007 р.
- **РЕПО від 17.07.2006 р.:** покупець – АБ «БРОКБІЗНЕСБАНК»; ціна продажу – 8 000,0 тис. грн.; відсотковий дохід – 288,0 тис. грн. (строк виплати відсотків за РЕПО щомісячний); термін зворотнього викупу – 17.07.2008 р.

Решта зобов'язань пов'язана переважно зі страховою та перестраховочною діяльністю компанії.

До складу інших поточних зобов'язань СК «БРОКБІЗНЕС» включається заборгованість за комісійною винагородою перед страховими брокерами та агентами, заборгованість перед перестраховиками та іншими дебіторами, заборгованість перед іншими страховими компаніями, тощо.

4.8. Капітал

Менеджмент власного капіталу має визначальне значення у забезпеченні платоспроможності страхової компанії та її фінансової стійкості в цілому. Власний капітал виконує функцію захисту інтересів клієнтів, забезпечує страховій установі самостійність, послаблює ризики, що несе страховик у процесі своєї діяльності.

Динаміка основних складових власного капіталу СК «БРОКБІЗНЕС» протягом періоду діяльності, що аналізувався, була в цілому позитивною з причин збільшення у 2004 році статутного капіталу з 0,7 до 50,7 млн. грн., а також завдяки загалом прибутковій діяльності в останні 2,5 роки.

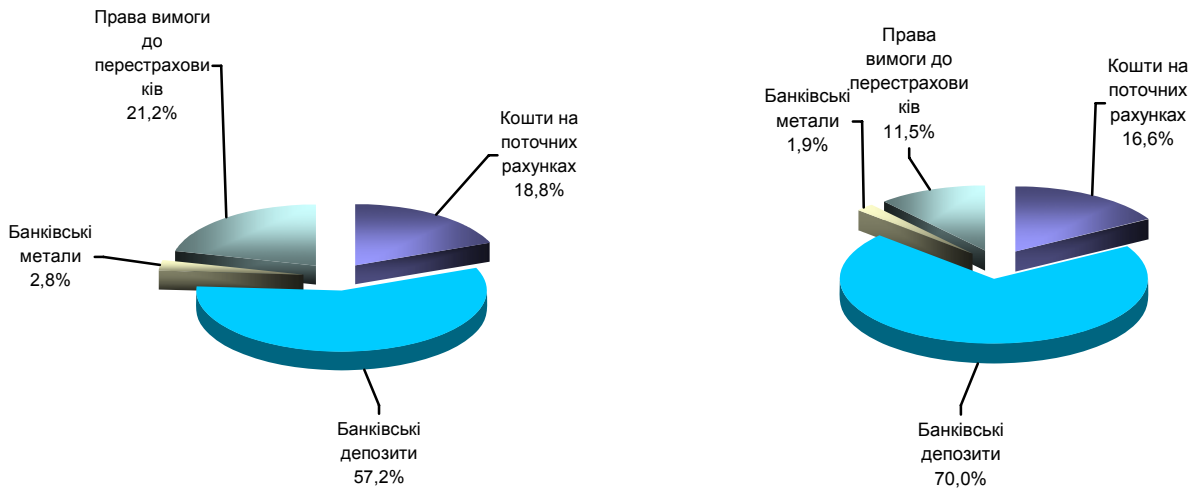
Таблиця 4.8. Складові власного капіталу СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Показник	2004	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
Сплачений статутний капітал	50 700,0	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2
Накопичений профіцит	-119,0	268,5	563,8	132,5	996,8	1 694,2	2 506,2	3 486,2
Резервний капітал	0,0	20,0	20,0	20,0	20,0	220,0	220,0	220,0
Інший додатковий капітал	82,8	82,8	82,8	82,8	82,8	82,8	82,8	82,8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-119,0	268,5	563,8	132,5	996,8	1 694,2	2 506,2	3 486,2
Всього	50 663,8	51 771,5	52 066,8	51 635,5	52 499,8	53 397,2	54 209,2	55 189,2

Обсяг всіх складових капіталу СК «БРОКБІЗНЕС» за підсумками 2006 року у 3,2 рази перевищує зібрані валові страхові платежі та водночас перевищує зобов'язання компанії у 2,1 рази, що свідчить про достатній ресурс щодо подальшого збільшення обсягів страхування. Чисті страхові резерви за підсумками I півріччя 2007 року складають 24,3% її чистого капіталу (14,4% станом на початок року).

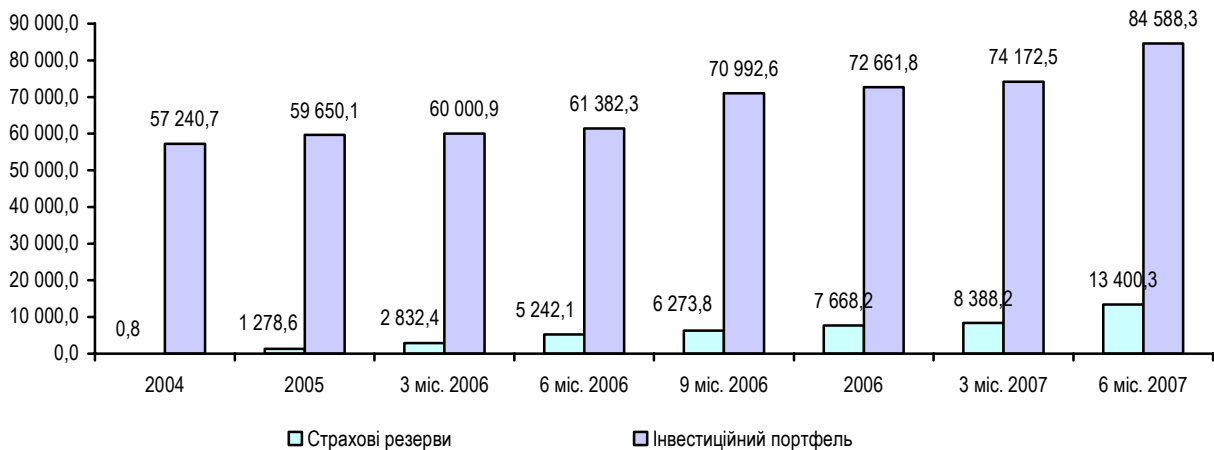
4.9. Страхові резерви

Основними напрямками розміщення резервів СК «БРОКБІЗНЕС» станом на 01.07.2007 р. є права вимоги до перестраховиків, банківські строкові депозити та кошти на поточних рахунках (Діаграма 4.9). Цінні папери не представлені у коштах страхових резервів компанії.

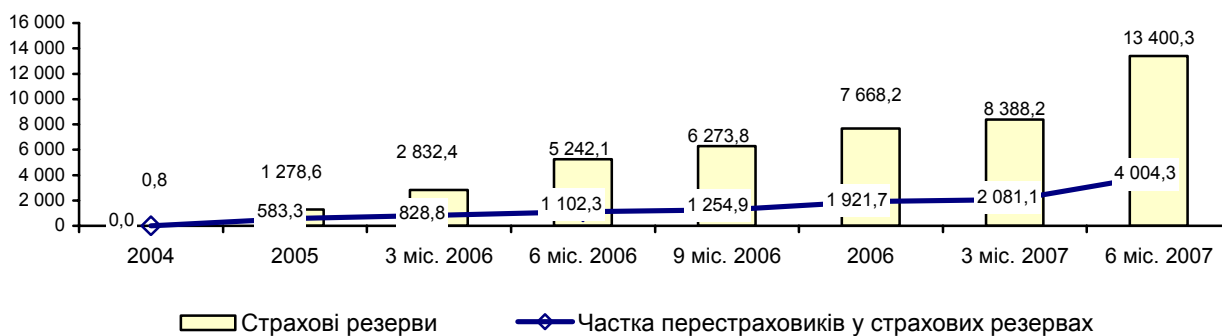
Діаграма 4.9. Категорії активів СК «БРОКБІЗНЕС», представлених у технічних страхових резервах та резервах з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду, станом на 01.01.2007 р. (ліва діаграма) та на 01.07.2007 р. (права діаграма)

Протягом усього аналізованого періоду перевищення фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів) над нормативним значенням було достатнім (станом на 01.01.2007 р. – в 20,2 рази, станом на 01.07.2007 р. – у 12,9 рази), що свідчить про високу здатність компанії погашати свої зобов'язання.

Діаграма 4.10. Співвідношення інвестиційного портфеля та страхових резервів СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

СК «БРОКБІЗНЕС» достатньо забезпечена резервами, які на 1 липня поточного року складають понад $\frac{3}{4}$ валових страхових платежів. Частка перестраховиків у резервах постійно зростає та становила майже 30% за підсумками I півріччя 2007 року, маючи подальшу тенденцію до збільшення (понад 41% за 9 місяців 2007 року). Зазначене свідчить про зростання залежності основної діяльності компанії від перестраховування.

Діаграма 4.11. Динаміка страхових резервів СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Резерви станом на 01.07.2007 р. складають понад 13 млн. грн та представлені на 79,4% резервами незароблених премій, на 5,21% – резервами коливань збитковості, на 14,9% – резервами заявлених, але не виплачених збитків та на 1,2% – резервами збитків, які виникли, але не заявлені.

Наразі компанія використовує метод « $\frac{1}{4}$ » для формування резерву незароблених премій, а у наступному році цей процес планується проводити за методом « $\frac{1}{365}$ » («резерви на кожен день»), для чого можуть бути задіяні кошти на суму понад 1 млн. грн.

4.10. Доходи та витрати

Валові доходи компанії зростали майже пропорційно, темп їх зростання поскорився у I півріччі поточного року, здебільшого з причини активізації діяльності на страховому ринку та у розміщенні коштів на депозитах у банках. Загалом, доходи за I півріччя 2007 року майже дорівнюють показникові за 2006 рік (Таблиця 4.9).

Таблиця 4.9. Складові доходів СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Категорії доходів	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
Зароблені страхові платежі	1 626,7	1 275,2	3 154,5	5 615,7	8 995,4	3 658,7	9 038,2
Операц. доходи, крім зароблених платежів	214,1	44,6	129,2	185,8	849,7	318,0	498,0
Доходи від фінансової діяльності	1 120,3	289,7	616,7	977,9	1 362,2	422,3	1 048,3
Доходи від іншої діяльності	310,9	0,0	28,0	45,6	64,1	18,8	38,0
Всього доходи	3 272,0	1 609,5	3 928,4	6 825,0	11 271,4	4 417,8	10 622,5

Валові витрати компанії у січні – червні поточного року також майже тотожні показникові за 2006 рік. Страхові виплати у I півріччі збільшилися у 1,16 рази порівняно з усім 2006 роком, темп зростання адміністративних, аквізичних та інших витрат, пов'язаних із страхуванням, є аналогічним темпу зростання страхових платежів, зростання операційних витрат пов'язано переважно із розвитком регіональної мережі у 2006 році та у поточному році. Частку виплат страхового відшкодування у валових витратах є низькою, більшість витрат становлять операційні (витрати на страхування).

Загалом, комбінований показник збитковості (сума показника рівня виплат та рівня операційних витрат у зароблених платежах) за підсумками I півріччя перевищив 75%, тобто є на задовільному рівні, проте лише завдяки низькому показнику виплат страхового відшкодування по відношенню до зібраних страхових платежів. За збереженням існуючої тенденції та у разі активізації компанії у роздрібному страхуванні у подальшому зароблені страхові платежі можуть стати меншими за суму страхових виплат та операційних витрат.

Таблиця 4.10. Складові витрат СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Категорії витрат	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
Страхові виплати	180,1	92,8	306,1	861,8	1 832,9	948,6	2 119,9
Операційні витрати	1 873,8	1 098,7	3 465,7	4 745,7	6 499,6	2 165,3	5 526,3
Витрати на фінансову діяльність	186,0	0,0	7,2	8,6	605,2	248,5	499,8
Інші витрати	310,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,2
Всього витрати	2 877,9	1 317,2	4 069,2	6 097,5	9 650,2	3 580,6	8 767,2

4.11. Прибуток

Протягом минулого та поточного років (окрім II кварталу 2006 року) компанія демонструвала додатні фінансові результати практично за всіма відповідними категоріями, у 2005 році основна діяльність була збитковою (Таблиця 4.11).

Позитивним моментом поточного року є тенденція нарощування результату від операційної діяльності, його питома вага у загальному фінансовому результаті звичайної діяльності до оподаткування, отриманому СК «БРОКБІЗНЕС» за підсумками I півріччя поточного року, становить 75,9% (64,9% у 2006 році).

Таблиця 4.11. Фінансові результати СК «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Категорії фінансових результатів	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
Сальдо зароблених платежів та страхових виплат	1 446,6	1 182,4	2 848,4	4 753,9	7 162,5	2 710,1	6 918,3
Валовий прибуток від реалізації страхових продуктів	1 461,2	921,3	2 389,4	4 010,4	5 987,6	2 296,1	5 952,4
Результат операційної (основної) діяльності	-199,7	131,3	-483,4	194,8	1 517,1	837,6	1 826,8
Результат фінансової діяльності	934,3	289,7	609,5	969,3	757,0	173,8	548,5
Результат іншої діяльності	0,0	0,0	28,0	45,6	64,1	18,8	31,8
Чистий прибуток (збиток) після оподаткування	407,5	295,3	-136,1	728,3	1 625,7	812,0	1 792,1

5. Стратегія розвитку СК «БРОКБІЗНЕС».

Стратегічним планом розвитку СК «БРОКБІЗНЕС» на 2007-2009 рр. визначено такі ключові цілі для страховика:

- розвиток структури регіональної збутової мережі та агентської мережі;
- розширення видів страхування, за якими компанія надаватимете послуги, отримання відповідних ліцензій;
- подальший розвиток банківського страхування;
- розвиток інформаційних технологій;
- створення високопрофесійної команди;
- забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності.

Одним з основних стратегічних напрямів є розробка спільних програм роздрібного страхування фізичних осіб з банками, автосалонами, туристичними компаніями тощо, які б дозволили збільшити надходження страхових платежів саме від громадян.

Компанією визначено орієнтири щодо позиції на ринку:

- за підсумками 2007 року увійти в перелік провідних 50 страхових компаній за розміром валових страхових платежів, залучивши понад 50 млн. грн. страхових внесків та премій;
- збільшення надходжень платежів у 2008 році у 2,6 рази, до 130 млн. грн., із зростанням кількості укладених договорів страхування понад у 3 рази, до 120 тис. штук;
- доведення частки платежів від відокремлених структурних підрозділів в загальному обсязі страхових платежів до 75%.

Орієнтири СК «БРОКБІЗНЕС» щодо продажу страхових продуктів та структури страхового портфеля, а також щодо рентабельності страхування:

- участь у тендерах, що проводяться великими потенційними клієнтами, із доведенням результативності від такої участі (відсоток виграних) не менше 15% у 2007 році, не менше 20% у 2008 році та не менше 25% у 2009 році;
- розвиток роздрібного страхування передусім за допомогою банківського та агентського каналу реалізації страхових продуктів, участь у виставках, проведення акцій, спільних проектів з банківськими установами, автосалонами, тощо;
- забезпечення 100% поновлення раніше укладених договорів страхування;

- укладення облігаторного договору перестраховання з перестраховальником-нерезидентом, що дозволить надавати послуги за видами, що передбачають більш значні обсяги відповідальності страховиків (ядерні, морські, авіаційні ризики, тощо);
- створення контакт-центру на базі «гарячої» телефонної лінії з метою первинного консультування клієнтів та їх подальшого обслуговування (у тому числі у разі настання страхового випадку);
- частка добровільного автостраховання (КАСКО) в страховому портфелі – не більше, ніж 35%; частка ОСЦПВ – не більше, ніж 10%, частка страхування майна – не більше, ніж 30%;
- рівень валових виплат – не більше, ніж 20% у 2007 році та не більше, ніж 25% у 2008 році;
- розподілення валового прибутку від страхової діяльності наступним чином: 20% – витрати на утримання інфраструктури компанії та її працівників, 35% – витрати на страхову діяльність, у тому числі комісійна винагорода, 30% – формування страхових резервів, 15% – прибуток.

Крім того, за інформацією керівництва СК «БРОКБІЗНЕС», до кінця поточного року компанія планує зареєструвати компанію із проведення страхування життя у формі відкритого акціонерного товариства із подальшим розвитком перехресних продажів власних страхових продуктів за допомогою агентів компанії із страхування життя.

В межах реалізації стратегії компанія планує найближчим часом набути членства у Ядерному страховому пулі, отримати до кінця поточного року 9 нових ліцензій на здійснення страхування (4 у формі добровільного та 5 – обов'язкового). У наступні 2 роки планується отримати ще 5 ліцензій на здійснення обов'язкових видів страхування. Зокрема, це стосується страхування авіаційних, морських та ядерних ризиків.

Висновок

За результатами проведеного аналізу усіх істотних аспектів діяльності та фінансового стану ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» його довгостроковий кредитний рейтинг визначено на рівні uaBB із прогнозом «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансового сектора

А.М. Коноплястий

Провідний фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансового сектора

О.В. Капустинський

Додатки

Дані балансу ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Показник	2004	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
Активи								
Необоротні	50 884,7	50 715,2	50 703,5	50 808,0	58 785,6	58 869,4	47 010,8	51 381,5
Основні засоби	1 147,1	1 296,1	1 293,5	1 395,0	1 381,7	1 453,8	1 381,2	1 595,8
Довгострокові фінансові інвестиції	49 646,9	49 337,8	49 337,8	49 337,8	57 337,8	57 337,8	45 349,0	49 365,8
Довгострокова дебіторська заборгованість	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші необоротні активи	90,7	81,3	72,2	75,2	66,1	64,1	206,3	418,9
Оборотні	7 781,0	10 639,6	11 756,0	13 461,6	15 291,8	16 770,8	30 302,0	38 474,4
Дебіторська заборгованість за послуги	4,3	121,6	149,5	254,8	285,2	514,9	433,1	1 943,0
Інша дебіторська заборгованість (в. т.ч. за розрахунками з бюджетом та з нарахованих доходів)	0,0	162,1	887,9	1 092,1	1 268,6	864,5	945,2	1 233,1
Грошові кошти	7 593,8	8 294,5	5 849,8	5 931,2	4 168,2	4 066,3	14 560,0	2 663,7
Короткострокові (поточні) фінансові інвестиції	0,0	2 017,8	4 813,3	6 113,3	9 486,6	11 257,7	14 263,5	32 558,8
Інші оборотні активи (виробничі запаси)	6,4	43,6	55,5	70,2	83,2	67,4	100,2	75,8
Витрати майбутніх періодів	0,0	15,8	14,5	27,4	20,6	22,3	24,5	29,3
Всього активів	58 665,7	61 370,6	62 474,0	64 297,0	74 098,0	75 662,5	77 337,3	89 885,2
Пасиви								
Капітал	50 663,8	51 771,5	52 066,8	51 635,5	52 499,8	53 397,2	54 209,2	55 189,2
Статутний капітал	50 700,0	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2	51 400,2
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-119,0	268,5	563,8	132,5	996,8	1 694,2	2 506,2	3 486,2
Резервний капітал	0,0	20,0	20,0	20,0	20,0	220,0	220,0	220,0
Неоплачений капітал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інший капітал	82,8	82,8	82,8	82,8	82,8	82,8	82,8	82,8
Забезпечення	0,8	1 278,6	2 003,6	4 139,8	5 018,9	5 746,5	6 307,1	9 396,0
Страхові резерви	0,8	1 278,6	2 832,4	5 242,1	6 273,8	7 668,2	8 388,2	13 400,3
Частка перестраховиків	0,0	583,3	828,8	1 102,3	1 254,9	1 921,7	2 081,1	4 004,3
Інші забезпечення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зобов'язання	8 001,1	8 320,5	8 403,6	8 521,7	16 579,3	16 518,8	16 821,0	25 300,0
Довгострокові	363,6	114,0	81,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Короткострокові	7 637,5	8 206,5	8 322,0	8 521,7	16 579,3	16 518,8	16 821,0	25 300,0
Доходи майбутніх періодів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Всього пасивів	58 665,7	61 370,6	62 474,0	64 297,0	74 098,0	75 662,5	77 337,3	89 885,2

Дані звіту про доходи та витрати страховика ЗАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС», тис. грн.

Показник	2005	3 міс. 2006	6 міс. 2006	9 міс. 2006	2006	3 міс. 2007	6 міс. 2007
Доходи							
Зароблені страхові платежі	1 626,7	1 275,2	3 154,5	5 615,7	8 995,4	3 658,7	9 038,2
Операц. доходи, крім зароблених платежів	214,1	44,6	129,2	185,8	849,7	318,0	498,0
Доходи від фінансової діяльності	1 120,3	289,7	616,7	977,9	1 362,2	422,3	1 048,3
Доходи від іншої діяльності	310,9	0,0	28,0	45,6	64,1	18,8	38,0
Всього доходи	3 272,0	1 609,5	3 928,4	6 825,0	11 271,4	4 417,8	10 622,5
Витрати							
Страхові виплати	180,1	92,8	306,1	861,8	1 832,9	948,6	2 119,9
Операційні витрати	1 873,8	1 098,7	3 465,7	4 745,7	6 499,6	2 165,3	5 526,3
Витрати на фінансову діяльність	186,0	0,0	7,2	8,6	605,2	248,5	499,8
Інші витрати	310,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,2
Всього витрати	2 877,9	1 317,2	4 069,2	6 097,5	9 650,2	3 580,6	8 767,2
Сальдо зароблених платежів та страхових виплат	1 446,6	1 182,4	2 848,4	4 753,9	7 162,5	2 710,1	6 918,3
Валовий прибуток від реалізації страхових продуктів	1 461,2	921,3	2 389,4	4 010,4	5 987,6	2 296,1	5 952,4
Результат операційної (основної) діяльності	-199,7	131,3	-483,4	194,8	1 517,1	837,6	1 826,8
Результат фінансової діяльності	934,3	289,7	609,5	969,3	757,0	173,8	548,5
Результат іншої діяльності	0,0	0,0	28,0	45,6	64,1	18,8	31,8
Фінансовий результат після оподаткування	407,5	295,3	-136,1	728,3	1 625,7	812,0	1 792,1